

§ 16 a, stk. 2

Miljøgodkendelse

Slagtesvineproduktion på Sodegade 12, 6100 Haderslev

Meddelt den XX. XXXX 20XX

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	33 28 48 37
Husdyrbrugets navn	Bram I/S
Beliggenhedsadresse	Sodegade 12, 6100 Haderslev

Ansøger

Ansøger navn	Bram I/S
Ansøger adresse	Grarup Overby 31, 6100 Haderslev
Ansøger telefon	21 74 34 43
Ansøger e-mail	jesper@bbram.dk

Ejer

Ejers navn	Marianne Jytte Bram
Ejers adresse	Sodegade 12, 6100 Haderslev

Konsulent

Konsulent CVR-nummer	25 91 45 62
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Konsulent navn	Jakob Altenborg
Konsulent adresse	Byrumvej 30, 9940 Læsø
Konsulent telefon	26 25 97 91
Konsulent e-mail	jakob@miljoeognatur.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	10239700
CHR-numre	95043
Matrikel nummer	1 - Sode, Halk
Evt. øvrige matrikler	34 - Sode, Halk, 91 - Hejsager, Halk, 136, 145 - Halk Ejerlav, Halk

Myndighed

Navn	Haderslev Kommune, Miljø, Landbrugsgruppen
Adresse	Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev
Sagsbehandler	Maja Hauchrog Vink
Telefon	21 51 26 06
E-mail	MVH@Haderslev.dk
Kvalitetssikring	Ekstern konsulent Klaudi Andresen

Godkendelse

Ansøgning indsendt	30. november 2017
Godkendelsestype	§ 16 a, stk. 2, ammoniakemission, på 9.196 kg NH ₃ -N/år
Meddelt	XX
Husdyrgodkendelse.dk	Skema nr. 201002, version 12
Acadre nr.	17/32296 og 22/27482

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad.....	2
A. Afgørelse	5
Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse	5
Dispensation.....	6
Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse.....	6
B. Vilkår for husdyrbruget	6
C. Miljøteknisk beskrivelse	13
Generelt.....	13
Indretning og drift.....	13
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	14
Husdyrbrugets beliggenhed.....	15
Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold.....	16
Naturvurdering	16
Lugtgener	21
Støjgener og rystelser	23
Støvgener.....	24
Lysgener	24
Skadedyr.....	25
Transport, til- og frakørsler	25
Olie, kemikalier og affald.....	25
Spilde- og overfladevand	26
Energier og vandforbrug	26
Anvendelse af BAT	26
BAT Ammoniakemission	26
BAT Fodring- og foderhåndtering.....	27
BAT Gylleopbevaring- og håndtering.....	28
BAT Energiforbrug.....	28
BAT Vandforbrug	28
Egenkontrol	28
Risikoforhold	29
Ophør	29
D. Offentlighed og klagevejledning	30
Offentlighed/Orientering af naboer om ansøgningen om miljøgodkendelse og høring af udkastet	30
Annoncering af afgørelse.....	30
Klagevejledning	30
Bilag 1: Situationsplan	32
Bilag 2: Produktionsarealer	33

Bilag 3: Interne transportveje	34
Bilag 4: Afløbsplan.....	35
Bilag 5: OML – Placering af ventilationsafkast	36
Bilag 6: OML – Ventilationsafkast indretning	37
Bilag 7: OML – Placering af naboer.....	39
Bilag 8: OML – Data	40
Bilag 9: OML – Beregninger	42
Bilag 10: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse	50

UDKAST

A. Afgørelse

Haderslev Kommune har den 30. november 2017 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven¹ af husdyrbruget på Sodegade 12, 6100 Haderslev omhandlende:

- Overgang til stipladsmodellen.
- Fjerne biologisk luftrensning.
- Retlig lovliggørelse af ændret gulvtype til drænet gulv + spalter (33 % / 67 %) i Stald 10-1.
- Etablering af gyllekøling i 3 stalde.

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven til ændring af slagtesvineproduktion med de stillede vilkår i Afsnit B. Det forudsættes, at projektet gennemføres og drives, som det er beskrevet i ansøgning nr. 201002, version nr. 12 på Husdyrgodkendelse.dk.

Ved meddelelse af denne miljøgodkendelse bortfalder husdyrbrugets eksisterende miljøgodkendelse fra 2016.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres uden kommunens forudgående godkendelse. Haderslev Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget, og er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom, samt håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen, forudsættes kendt og skal følges.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt.

Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven med tilhørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse², samt Miljøstyrelsens Vejledning om miljøregulering af husdyrhold (husdyrvejledningen).

Husdyrbruget har et samlet produktionsareal der er større end 100 m², en ammoniakemission på 9.196 kg NH₃-N/år og flere end 2.000 stipladser til slagtesvin, og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2.

Haderslev Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og kommunens registreringer. Kommunen har vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen ses i Afsnit C og ligger til grund for de vilkår, der er angivet i Afsnit B. Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på husdyrbruget, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Denne miljøgodkendelse efter stipladsmodellen giver mulighed for at udnytte de eksisterende staldanlæg fuldt ud.

Den fleksibilitet der ligger i at komme over på stipladsmodellen betyder, at det er valgfrit hvor mange dyr der produceres, og til hvilken vægt de produceres, så længe produktionen overholder dyrevelfærdsreglerne. Fleksibiliteten giver mulighed for at udnytte staldanlægget optimalt, og derved producere det antal grise, som anlægget giver mulighed for.

Da der ikke opføres ny bebyggelse, er der ikke krav om vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed for nye bygninger.

¹ Husdyrbrugloven – Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. Lovbekendtgørelse nr. 520 af den 1. maj 2019.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug. Bekendtgørelse nr. 300 af 1. april 2024.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der kan gives lov til projektet idet:

- Husdyrbruget, med de stillede vilkår, kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Dispensation

Husdyrbruget er forurenings- og driftsmæssigt forbundet med ansøgers sohold på Sodegade 16, 6100 Haderslev, og skal jf. lov om ændring af husdyrbruglovens³ § 16 c, stk. 1 godkendes samlet.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget på Sodegade 12 er forureningsmæssigt forbundet med ansøgers sohold på Sodegade 16, da der er under 100 m mellem husdyrbrugenes staldanlæg. Ligeledes vurderes slagtesvineproduktionen at være driftsmæssigt forbundet med soholdet på Sodegade 16, da begge produktioner drives af ansøger og har fælles skadedyrskontrol, smittebækæmpelse, sundhedskontrol og gødningsregnskab.

Da husdyrbrugene på Sodegade 12 og Sodegade 16 er forurenings- og driftsmæssigt forbundne skal de jf. husdyrbruglovens § 16 c, stk. 1, godkendes samlet jf. dog husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 10 om dispensation for kravet.

Haderslev Kommune meddeler jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 10 dispensation for kravet om samlet godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 c, stk. 1. De ansøgte ændringer omfatter væsentlige miljøforbedrende foranstaltninger i form af reduceret ammoniakemission i forhold til husdyrbrugets tidligere godkendte drift.

Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, per dato for meddelelse af godkendelsen, da der er tale om overgang til ny lovgivning og retlig lovgivning af ændret gulvtype.

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift jævnfør husdyrbruglovens § 40, stk. 1, jævnfør dog stk. 2. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses da afgørelsen blev meddelt, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund. Retsbeskyttelsen gælder indtil den xx 20xx.

B. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen meddeles. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelt

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 201002 version 12 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse.

³ Lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. Lovbekendtgørelse nr. 520 af den 1. april 2024.

- 2) Miljøgodkendelsen skal altid være at finde på husdyrbruget. Driftsansvarlig skal kende indholdet. Relevante vilkår i miljøgodkendelsen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift – Produktionsareal og staldsystem

- 3) Husdyrbrugets anlæg, stalde, produktioner og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med Tabel 1 og placeret som vist i Bilag 1.

Tabel 1 Stalde, produktioner og produktionsarealer på husdyrbruget ved ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Produktion og staldsystem	Produktionsareal (m²)	Produktionsareal (%)
Stald 1	358	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	292	81,6
Stald 2	224	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	169	75,4
Stald 3	164	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	145	88,4
Stald 4	370	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	298	80,5
Stald 5	438	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	337	76,9
Stald 6	138	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	112	81,2
Stald 7	509	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	410	80,6
Stald 8	341	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	274	80,4
Stald 9	717	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	593	82,7
Stald 10	1.094	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	814	74,4
Stald 10-1	220	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)	203	92,3
Stald 11	1.021	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv	793	77,7

- 4) Gyllekanalerne i Stald 10, 10-1 og 11, på i alt 1.573 m², skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- 5) Gyllekøling jf. vilkår 4 skal etableres og tages i drift senest d. (3 mdr. fra meddelelsesdato). Tilsynsmyndigheden skal informeres hvis hele, eller dele af, gyllekølingsanlægget ikke er etableret og/eller taget i drift inden fristen.
- 6) Varmepumpen skal levere en køleeffekt på mindst 44,7 W/m².
- 7) Den årlige driftstid skal være 8.760 timer.
- 8) Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.

- 9) Varmepumpen skal levere en årlig køleeffekt på mindst 615.943 kWh.
- 10) Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget.
- 11) Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 12) Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 13) Ved udskiftning af varmpumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

Indretning og drift - Anlæg til gødning

- 14) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med Tabel 2 og placeret som vist på Bilag 1.

Tabel 2 Gødningsopbevaringsanlæg ved ansøgt drift.

Navn	Lagertype	Areal (m ²)	Volumen (m ³)	Yderligere oplysninger
Gyllebeholder I	Flydende	300	1.200	Fast overdækning (telt) med 50 % NH ₃ effekt
Gyllebeholder II	Flydende	874	3.500	Fast overdækning (telt) med 50 % NH ₃ effekt
Gyllebeholder III	Flydende	1.099	5.500	Fast overdækning (telt) med 50 % NH ₃ effekt

- 15) Gyllebeholder I, II og III skal have fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- 16) Åbning af teltlugerne på Gyllebeholder I, II og III må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning, udbringning af gylle eller tilførsel af gylle.
- 17) Skader på teltoverdækningen skal repareres senest en uge efter skadens opståen.
- 18) Såfremt en skade ikke kan repareres indenfor en uge, skal der indgås aftale om reparation senest to hverdage efter skadens opståen og noteres i logbogen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- 19) Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
- 20) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der skal tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
- 21) Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel, af husdyrgødning på anlægget på lørdage eller søn- og helligdage.

- 22) Gyllen i gyllekanalerne i staldene Stald 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 og 10-1 skal udsluses mindst hver 7. dag.
- 23) Udslusningen af gylle skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

Lugtgener

- 24) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusive ventilationsanlægget skal rengøres minimum én gang årligt.
- 25) Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved en god og hyppig staldhygiejne og rengøring af samtlige staldafsnit og udstyr (mellem hver indsættelse af et nyt hold grise).
- 26) Staldenes ventilationsanlæg skal rengøres og efterses mellem hver indsættelse af et nyt hold grise.
- 27) Ventilationsanlægget skal serviceres i overensstemmelse med producentens anvisninger.
- 28) Ventilationsafkastene skal placeres, som angivet i Bilag 5.
- 29) Ventilationsafkastene skal indrettes i overensstemmelse med Bilag 6.
- 30) Alle ventilationsafkast skal have monteret miljøkryds.
- 31) Alle ventilationsafkast skal føres op i lige rør og være uden overdækning.
- 32) Husdyrbruget skal på kommunens forlangende dokumentere og redegøre for ventilationsanlæggets dimensionering og effekt.

Støjgener

- 33) Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdierne i Tabel 3. Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Tabel 3 Vejledende Støjgrænser fra i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".

Tidspunkt	Støjgrænser dB(A)			Reference tidsrum (Midlingstid)
	Det åbne land	Byzone	Samlet bebyggelse	
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Det bemærkes, at støj fra brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at vilkårets fastsatte støjgrænser overholdes.

Målingerne / beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, som er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støvgener

- 34) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets bygningsparcel. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.
- 35) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås, fx ved montering af støvcykloner.

Lysgener

- 36) Udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time efter endt aktivitet på området.
- 37) Belysning inde i staldene må kun være tændt i det fornødne omfang for arbejdsgang og dyrevelfærd.
- 38) Det eksisterende læhegn langs Stald 10, 10-1 og Gyllebeholder III skal bibeholdes og vedligeholdes, herunder at udgåede træer og buske erstattes. Se grøn markering på Figur 1.

Figur 1 Eksisterende beplantning på husdyrbruget som skal bevares.

Skadedyr

- 39) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, mv. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
- 40) Der skal overalt på husdyrbruget udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste [retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi](#).

Olie, kemikalier og affald

- 41) Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere, der er egnet hertil, dvs. har en stabil udformning og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
- 42) Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opslugningsmateriale på husdyrbruget. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opslugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
- 43) Olie og diesel skal opbevares i overjordiske beholdere på støbt plads med tæt bund uden afløb, så spild kan opsamles.
- 44) Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
- 45) Tanke til olie, brændstof og kemikalier skal være sikret mod påkørsel.

Spilde- og overfladevand

- 46) Fra befæstede arealer må der ikke ske overfladeafstrømning af urent vand til det omgivende terræn.
- 47) Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.
- 48) Tagbrøde og -nedløb skal sikres på en sådan måde, at der ikke kan indsive forurenende stoffer.
- 49) Dræn og riste, der ligger nærmere end 15 meter fra husdyr- og gødningsopbevaringsanlæg skal ledes til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning eller sløjfes/omlægges.

Energi- og vandforbrug

- 50) Staldanlæggets elinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
- 51) Belysningen skal udskiftes til LED-armaturer eller anden energibesparende belysning, efterhånden som der er behov for udskiftning.
- 52) Vedligehold af andre anlæg, fx ventilation, gulvvarme, varmelampe, motorer i ventilationen mv. skal udskiftes til lavenergi- eller frekvensstyret motor.

53) Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Egenkontrol

- 54) Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 55) Enhver form for driftsstop af gyllekølingssystemet skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 1 uge. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 56) Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige serviceraapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningsystemet, alarmer samt sikkerhedsanordningen.
 - Kontrol af varmepumpens ydelse.
 - Aflæsning og registrering af driftstimer.
- 57) Der skal føres logbog over, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 22. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.
- 58) Som led i at dokumentere egenkontrollen på bedriften skal følgende dokumentation opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende:
- Kvitteringer for aflevering af farligt affald.
 - Ressourceforbrug for vand og energi en gang årligt.
 - Dokumentation for servicering af ventilationsanlæg.
 - Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger.

Ophør

- 59) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 60) Ved husdyrbrugets ophør fjernes alt tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer. Alle husdyr- og opbevaringsanlæg skal tømmes, rengøres og fremstå i miljømæssig god stand.

C. Miljøteknisk beskrivelse

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på grundlag af ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger samt Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Generelt

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.

For at sikre, at husdyrbrugets miljøpåvirkning ikke overstiger det vurderede, stilles der vilkår om, at projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 201002 version 12, og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Da driftsleder af husdyrbruget er ansvarlig for at overholde vilkårene i denne miljøgodkendelse, stilles der vilkår om, at den driftsansvarlige er bekendt med denne miljøgodkendelses indhold. For at sikre, at godkendelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der også vilkår om, at godkendelsen skal foreligge på ejendommen og at relevante vilkår være medarbejderne bekendt.

Alternativer til det ansøgte projekt

Da det ansøgte, ikke omfatter at der bygges nye anlæg eller udvides på husdyrbruget, er det ikke relevant at vurdere yderligere på alternativer til det ansøgte projekt.

Indretning og drift

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.1.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg består af stalde, gødningsopbevaringslagre, en fortank, en foderlade og en lagerbygning. Situationsplan med angivelse af placering af stalde og anlæg fremgår af Bilag 1. Der vil fremover være følgende produktionsarealer og anlæg på husdyrbruget:

Tilladte produktionsarealer og staldsystemer

- 11 stalde med et samlet produktionsareal på 3.647 m², Dyretype: Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %).
- 1 stald med et produktionsareal på 793 m². Dyretype: Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv.

Det samlede godkendte produktionsareal på 4.440 m² i staldanlæggene kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for dyrevelfærdsreglernes grænser. Produktionsarealet for hver stald kan ses i Tabel 1.

Gødningsopbevaringsanlæg

- Gyllebeholder I, overfladeareal på 300 m² (V = 1.200 m³).
- Gyllebeholder II, overfladeareal på 874 m² (V = 3.500 m³).
- Gyllebeholder III, overfladeareal på 1.099 m² (V = 5.500 m³).

Andre anlæg

- Fortank på 830 m³
- Foderlade
- Lagerbygning
- Garage

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af den samlede størrelse af produktions- og gødningsopbevaringsarealerne, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til, at dyretype, staldsystemer, produktionsarealer og

gødningsopbevaringsanlæg skal være som ansøgt for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget ikke overstiger de niveauer, der fremgår af ansøgningen.

I husdyrbrugets miljøgodkendelse fra 2016 blev Stald 10-1 ansøgt med staldsystemet "Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv", stalden blev i stedet fejlagtigt etableret med staldsystemet "Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)". Med denne miljøgodkendelse lovliggøres den eksisterende staldsystem i stalden. Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen sidestilles ændringer i gulvprofil af et produktionsareal med etablering af et nyt staldafsnit, dette er også gældende ved en retlig lovliggørelse af ikke-godkendt staldsystem. BAT-forudsætningen for Stald 10-1 er derved sat som "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit" i ansøgningen.

For at begrænse husdyrbrugets ammoniakemission, og opfylde BAT-kravet, etableres der gyllekøling i 3 stalde, og på alle gyllebeholdere er der etableret fast overdækning.

Gyllekølingen i Stald 10, 10-1 og 11 er ansøgt med en projekteret reduktion af ammoniakemission på 30 %, dette opnås med en køleeffekt på 44,7 W/m². Anlægget skal være i drift 8.760 timer pr. år. Dette giver varmepumpen en årlig køleeffekt på 615.943 kWh. Der stilles vilkår om anlæggets etablering, effekt og drift for at fastholde husdyrbruget på den projekterede ammoniakreduktion. Der stilles ligeledes vilkår om vedligehold af anlægget for at sikre, at anlægget opfylder kravet om den nødvendige køleeffekt.

For at sikre mod forurening og/eller driftsusikkerhed grundet lækage fra gyllekølingsanlægget stilles der vilkår om trykovervågningssystem, alarm og sikkerhedsanordning. Dette sikrer, at anlægget stoppes i tilfælde af lækage, og ikke genstartes før lækagen er stoppet.

På husdyrbrugets 3 gyllebeholdere er der etableret fast overdækning i form af telt med indvendigt skørt. Overdækning er med til at sikre miljøet, ved at reducere ammoniakemission med 50 % fra anlæggene. For at emissionsreduktionen er optimal skal teltdugen være intakt og lukket, derfor stilles der vilkår om at åbning af teltdugen, kun må ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle, og at eventuelle skader skal repareres hurtigt.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.1.

Ifølge § 10, stk. 1 og 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴ vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders tilførsel normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 a miljøgodkendelse stiller der ikke krav om dyrenes maksimale antal, og husdyrbrugets behov for opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Den forventede gylleproduktion pr. svin afhænger af staldsystemet. Slagtesvin i stalde med delvis spaltegulv med 25-49% fast gulv producerer 0,533 ton gylle pr. år og svin i stalde med drænet gulv + spalter (33 % / 67 %) producerer 0,537 ton gylle pr. år.⁵

Det forventes, at husdyrbruget årligt vil producere ca. 26.000 slagtesvin på i alt 4.440 m² produktionsareal, dette giver en årlig produktion af ca. 5,86 slagtesvin pr. m² pr. år.

⁴ Husdyrgødningsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning. Bekendtgørelse nr. 2243 af den 29. november 2021.

⁵ [Normtal for husdyrgødning fra Aarhus Universitet, Institut for Husdyr- og Veterinærvidenskab](#)

Tabel 4 Husdyrbrugets årlige gødningsproduktion.

Staldsystem	Produktionsareal	Gylleproduktion pr. slagtesvin	Antal svin pr. år	Gylleproduktion pr. år
Stalde med delvis spaltegulv med 25-49% fast gulv.	793 m ²	0,533 ton gylle pr. år.	Ca. 4.644	2.475 ton
Stalde med drænet gulv + spalter (33 % / 67 %).	3.647 m ²	0,537 ton gylle pr. år.	Ca. 21.356	11.468 ton

Husdyrbruget samlede gylleproduktion er ca. 13.950 ton gylle pr. år, se Tabel 4, svarende til ca. 13.950 m³ gylle,

Herudover afledes årligt ca. 1.400 m³ rengøringsvand, drikkevandsspild mv. til husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg.

Inklusive rengøringsvand mv. genereres således i alt 15.350 m³ til opbevaring på ejendommen. Dette svarer til ca. 1.280 m³ om måneden.

Ejendommens opbevaringskapacitet udgøres af 3 gyllebeholdere med en samlet volumen på 10.200 m³. Ejendommen har derved opbevaringskapacitet til ca. 8 måneders tilførsel. Husdyrbrugets opbevaringskapacitet suppleres af en skriftlig aftale om afgivelse til biogas jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 10, stk. 4.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at husdyrbruget opfylder kravet om opbevaringskapacitet i husdyrgødningsbekendtgørelsen § 10, stk. 1 og 2.

Når gylle håndteres og flyttes fra fx opbevaringsanlæg til gyllevogn opstår en risiko spild og derved for forurening af omgivelserne. For at minimere risikoen for forurening stilles der vilkår om at håndtering af gylle skal foregå under opsyn samt at påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal eller med sugekran.

Ved håndtering af gylle, herunder ved udslusning og omrøring, øges risikoen for lugtgener for de omkringboende. For at minimere denne påvirkning stilles der vilkår om at håndtering af gylle på husdyrbruget ikke må foretages på lørdage eller søn- og helligdage. På disse dage vil de omkringboende typisk tilbringe mere tid på deres bopæl og vil derfor påvirkes mere af lugtgener på disse dage.

På husdyrbruget anvendes hyppig udslusning som lugtreducerende tiltag i alle stalde med fulddrænet gulv. Lugtreduktionen er et nødvendigt tiltag for at overholde lugtgenekriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32. For at fastholde husdyrbruget på denne lugtreduktion stilles der vilkår om, at gyllen i staldenes gyllekanaler skal udsleses mindst hver 7. dag.

Husdyrbrugets beliggenhed

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.4.

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening. Afstandskravene i henhold til §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven måles til kanten af de pågældende bygninger.

Afstandskravene i §§ 6, 7 og 8 behandles alene for Stald 10-1, da staldsystemet i denne ændres til "Drænet gulv + spalter (33 % / 67 %)" som har en højere emissionsfaktor, og derved en højere emission, end det tidligere godkendte staldsystem. De korteste afstande fra stalden til de i §§ 6, 7 og 8 nævnte punkter ses i Tabel 5.

De generelle afstandskrav i §§ 6, 7 og 8 er overholdt.

Tabel 5 Oversigt over afstande fra Stald 10-1 til nærmeste punkt med afstandskrav jævnfør husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Husdyrbrugloven	Afstandskrav til	Afstandskrav (m)	Afstand (m)	Bemærkninger om anlæg
§ 6	Byzone eller sommerhusområde (eksisterende eller fremtidigt)	50	2.790	Til sommerhusområdet Hejsager Strand
§ 6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv (landzone der i lokalplan er udlagt til)	50	1.235	Lokalplan 19.45-1, Boligområde ved Hejsager Strandvej
§ 6	Nabobeboelse	50	175	Sodegade 16, 6100 Haderslev
§ 7	Kategori 1 natur	10	1.440	Elle- og Askeskov vest for Bankel Nor
§ 7	Kategori 2 natur	10	2.065	Overdrev vest for anlæg
§ 8	Vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning)	25	191	DGU nr. 152.277
§ 8	Vandforsyningsanlæg (almen vandforsyning)	50	1.330	DGU nr. 152.184
§ 8	Vandløb, dræn og søer > 100 m ²	15/100*	132	Sø sydøst for anlæg
§ 8	Offentlig vej, privat fællesvej	15	208	Sodegade
§ 8	Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 25	
§ 8	Beboelse på samme ejendom	15	150	
§ 8	Naboskel	30	68	Matrikel nr. 28 – Sode, Halk

* Ved etablering af anlæg til flydende husdyrgødning skal der være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal større end 100 m²

Fredninger, beskyttelseslinjer mv.

Desuden ligger det ansøgte ikke indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, skov-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger (naturbeskyttelseslovens⁶ §§ 16-19 og museumslovens⁷ §§ 29 a og 29 e).

Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.4.

Da der alene er tale om overgang til stipladsmodellen og ændringer i de eksisterende anlæg, vurderes det, at der ikke er noget, der strider imod væsentlige interesser eller tilsidesætter Kommuneplanens retningslinjer. De landskabelige forhold behandles derfor ikke yderligere. Ligeledes er Slots- og Kulturstyrelsens registreringer ikke relevante da ændringen sker i eksisterende anlæg.

Der stilles ingen skærpende vilkår herom.

Naturvurdering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.5.

Haderslev Kommune skal foretage vurdering af husdyrbrugets påvirkning af omkringliggende natur. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stalde og

⁶ Naturbeskyttelsesloven - Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022.

⁷ Museumsloven - Bekendtgørelse af museumsloven. Lovbekendtgørelse nr. 358 af den 8. april 2014.

gødningsoptagevaringsanlæg. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, benævnt kategori 1-, 2- og 3-naturområder. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Herudover ses på beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven samt Natura 2000-områder og bilag IV-arter jævnfør habitatbekendtgørelsen⁸.

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen sætter restriktioner for kvælstofdeposition for en række kvælstoffølsomme naturtyper, disse er summeret i Tabel 6.

Tabel 6 Oversigt over kvælstoffølsomme naturtyper samt maksimal deposition.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 2, nr. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000.	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden. 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug. 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug. 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 2, nr. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, udenfor Natura 2000.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. § 2, nr. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove.	Ved merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år: Ud fra en konkret vurdering stilles evt. krav om en maksimal belastning.

Haderslev Kommune har vurderet naturområderne i nærheden af husdyrbruget hvilket fremgår af Figur 2 og Tabel 7.

Tabel 7 Ammoniakdeposition til kategoriseret natur samt § 3 områder i nærheden af husdyrbruget.

Husdyrbrugloven	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Kategori 1 – Habitat natur	S	1.375	0,3	0,0	0,0	Elle- og Askeskov vest for Bankel Nor indenfor N2000 området Lillebælt.
Kategori 1 – Habitat natur 2	S	1.727	0,3	0,0	0,0	Elle- og Askeskov vest for Bankel Nor indenfor N2000 området Lillebælt.
Kategori 1 – Habitat natur 3	S	2.170	0,2	0,0	0,0	Elle- og Askeskov nord for Bankel Nor

⁸ Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bekendtgørelse, nr. 1098 af den 21. august 2023.

						indenfor N2000 området Lillebælt.
Kategori 1 – Habitat natur 4	S	2.278	0,2	0,0	0,0	Bøg på muld nord for Bankel Nor indenfor N2000 området Lillebælt.
Kategori 1 – Habitat natur 5	S	1.920	0,2	0,0	0,0	Elle- og Askeskov nordvest for Bankel Nor indenfor N2000 området Lillebælt.
Kategori 1 – Habitat natur 6	S	1.728	0,3	0,0	0,0	Elle- og Askeskov ved Bankel Nor indenfor N2000 området Lillebælt.
Kategori 2 – Overdrev 3	Bn	1.934	0,1	0,0	0,0	Overdrev vestnordvest for anlæg
Kategori 3 - Skov	S	23	26,0	0,3	-4,5	Gammel skovjordbund øst for anlæg
Kategori 3 – Overdrev	Bn	380	2,1	0,1	0,0	Overdrev øst for anlæg
Kategori 3 – Overdrev 2	Bn	635	0,5	0,0	0,0	Overdrev sydøst for anlæg
Naturbeskyttelsesloven	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
§ 3 – Sø	V	47	15,3	0,2	-0,4	Sø vestsydvest for anlæg
§ 3 – Sø 1	V	100	1,7	0,1	-0,2	Sø sydøst for anlæg
§ 3 – Sø 2	V	200	0,7	0,0	0,0	Sø sydsydøst for anlæg
§ 3 – Beskyttet vandløb	V	170	1,9	0,1	-0,2	Vandløb sydvest for anlæg
§ 3 – Beskyttet vandløb 2	V	135	7,3	0,3	-0,3	Vandløb øst for anlæg
Habitatbekendtgørelsen	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Natura 2000	Bn	1.170	0,4	0,0	0,0	Natura2000 område nr. 112 – Lillebælt

Kategori 1-natur

Den maksimalt tilladte totaldeposition af kvælstof fra et ansøgt husdyrbrug til et kategori 1-naturområde er afhængigt af om emissionen fra andre husdyrbrug også påvirker samme naturområde, dvs. om der er en kumulativ effekt. Kritiske naturpunkter er de steder i et naturområde, hvor der udløses krav om maksimal ammoniakdeposition fra det ansøgte husdyrbrug. Det første kritiske naturpunkt findes ved at bestemme den korteste afstand mellem naturområdet og det ansøgte husdyrbrugs anlæg. Hvis dette punkt ikke påvirkes af ammoniakemissionen fra andre husdyrbrug, vil den tilladte maksimaldeposition

fra det ansøgte husdyrbrug være 0,7 kg N/ha/år. Hvis punktet påvirkes af emissionen fra 1 eller flere end 1 andre husdyrbrug, må totaldepositionen fra det ansøgte husdyrbrug maksimalt være hhv. 0,4 og 0,2 kg N/ha/år, se også Tabel 6.

Hvorvidt et kritisk naturpunkt påvirkes af emissionen fra andre husdyrbrug, bestemmes ud fra kumulationsmodellen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 27, stk. 2.

Tre kategori 1-naturområder modtager en totaldeposition på 0,3 kg N/ha/år fra husdyrbruget på Sodegade 12, disse kaldes Habitat natur, Habitat natur 2 og Habitat natur 6, se også Tabel 7.

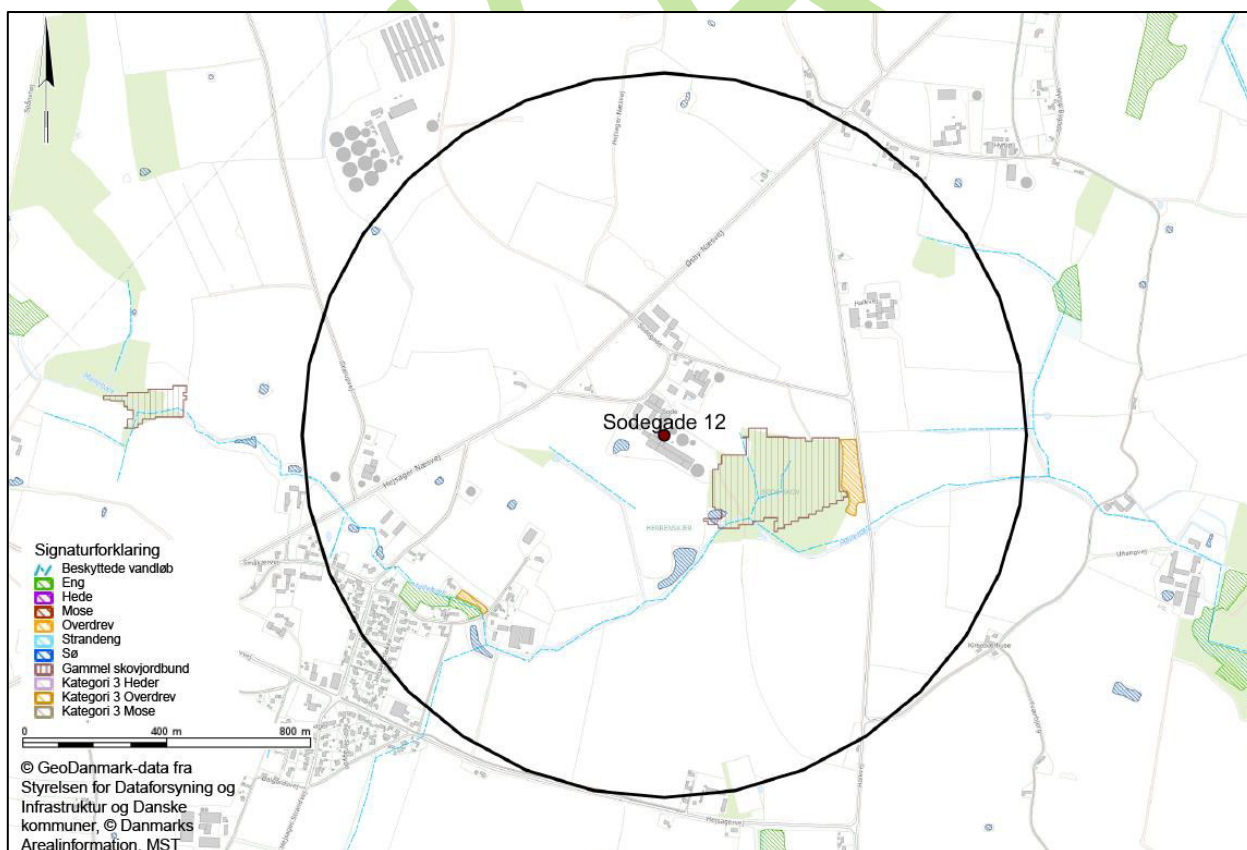
Alle tre naturområder består af Elle- og Askeskov og er beliggende tæt ved Bankel Nor. Det kritiske naturpunkt for hvert område findes i en afstand af ca. 1,4 til 1,7 km fra husdyrbrugets anlæg og der er ikke kumulation med andre husdyrbrug. Det betyder, at den højest tilladte totaldeposition i de kritiske naturpunkter må være 0,7 kg N/ha/år, dette overholdes.

De resterende kategori 1-naturområder angivet i Tabel 7 modtager 0,2 kg N/ha/år i totaldeposition fra husdyrbruget. Uanset eventuel kumulativ effekt vil den maksimalt tilladte totaldeposition fra husdyrbruget være overholdt.

Det vurderes på denne baggrund, at de nærmeste kategori 1-naturområder ikke vil blive påvirket væsentligt af det ansøgte projekt.

Kategori 2-natur

Det nærmeste kategori 2-naturområde er et overdrev, som ligger ca. 1,9 km vestnordvest for husdyrbruget. Overdrevet modtager 0,1 kg N/ha/år i totaldeposition fra det ansøgte projekt. Dette er betydeligt mindre end den maksimalt tilladte totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Figur 2 Kategori 3 og § 3 beskyttede naturområder indenfor 1.000 m af husdyrbruget.

Kategori 3-natur

Indenfor 1.000 m af husdyrbruget findes tre kategori 3-naturområder; en potential ammoniakfølsom skov på gammel skovjordbund og to overdrev. Den potentielt ammoniakfølsomme skov, kaldet "Skov" i Tabel 7, er beliggende umiddelbart øst for husdyrbrugets anlæg, nærmeste afstand fra et anlæg til skoven er ca. 25 m. Husdyrbrugets merdeposition til Skov reduceres med 4,5 kg N/ha/år i forhold til nudriften.

Kategori 3-overdrevene kaldet "Overdrev" og "Overdrev 2" modtager en merdeposition på hhv. 0,1 og 0,0 kg N/ha/år.

Alle tre kategori 3-naturområder modtager derved en merdeposition fra husdyrbruget på mindre end 1,0 kg N/ha/år. Kravet til kategori 3-natur i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30 er således overholdt, og det vurderes derfor, at områdernes naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter sær større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til enhver tid ejeren af arealet. I følge husdyrbruglovens § 1 skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

De nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er tre søer og 2 beskyttede vandløb, som ligger mellem 40 og 200 m fra nærmeste anlæg, se Tabel 7.

Søerne modtager en merdeposition af ammoniak på hhv. -0,4, -0,2 og 0,0 kg N/ha/år fra husdyrbruget. De beskyttede vandløb modtager en merdeposition fra husdyrbruget på -0,2 og -0,3 kg N/ha/år.

Alle de § 3 beskyttede naturområder modtager altså en merdeposition fra husdyrbruget på mindre end 1 kg N/ha/år. Ifølge DMU-notat af 26/06/2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund, at søernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge habitatbekendtgørelsens §§ 6 og 10 er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven.

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 112 Lillebælt, som omfatter habitatområde Hg6 og fuglebeskyttelsesområde F47. Den nærmeste del af området ligger ca. 1,1 km øst for husdyrbruget. Grundet afstanden fra husdyrbruget og beregninger, der viser, at merdepositionen ved grænsen til Natura 2000-området er 0 kg N/ha/år, så vurderes det, at Natura 2000-området ikke ændrer tilstand i negativ retning på baggrund af projektet.

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 6358 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

Inden for en radius af 1.000 m fra husdyrbruget er der kun registreret bilag IV arter i Sø 2, hvor der er observeret løvfrøer. Husdyrbrugets ammoniakdeposition til søen ændres ikke som følge af det ansøgte projekt og der vurderes herpå at søens tilstand ikke vil ændres som følge af det ansøgte projekt.

Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af ammoniakdeposition fra husdyrbruget.

Herudover findes flere arter af flagermus i området omkring husdyrbruget.

Projektet indebærer ikke ændringer på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for flagermus ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af de ansøgte ændringer på husdyrbruget.

Lugtgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.6.

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet en teoretisk geneafstand for de tre beboelsestyper: Enkelt beboelse, samlet bebyggelse i landzone og sommerhusområde eller byzone. Geneafstanden (korrigeret geneafstand), er den minimumsafstand, der skal være fra husdyrbrugets lugtcentrum til de tre beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides. Beboelse på ejendomme med landbrugspligt, eller på ejendomme ejet af den driftsansvarlige for husdyrbruget, er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Nærmeste enkelt beboelse uden landbrugspligt er ejendommen Hejsager Næsvej 135. Nærmeste beboelse som udløser en samlet bebyggelse, er Hejsager Strandvej 11 ved landsbyen Hejsager. Nærmeste sommerhusområde findes ved Hejsager Strand. Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug.

Udpegelserne hvor hver af de tre beboelsestyper, samt de beregnede gener af lugt ifølge Husdyrgodkendelse.dk, fremgår af hhv. Figur 3 og Tabel 8. Lugten fra staldene er beregnet til i alt 148.453,8 OU/s. Konsekvensafstanden er beregnet til 1.080 m og bruges til at afgrænse hvilke naboer, der får tilsendt udkastet i den generelle nabohøring.

Tabel 8 Husdyrgodkendelse.dk beregnede afstande og lugtgeneafstande til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og sommerhus- eller byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt?
Hejsager Næsvej 135 Enkelt beboelse	Nej	NY	509	428	Nej
Hejsager Strandvej 11 Samlet bebyggelse	Nej	NY	927	747	Nej
Hejsager Sommerhus/Byzone	Nej	NY	1.164	2.847	Ja

Figur 3 Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste enkelt beboelse uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og sommerhusområde eller byzone.

Beregning af lugtgeneafstanden i Husdyrgodkendelse.dk viser, at geneafstanden til nærmeste enkelt-bolig i landzone uden landbrugspligt og samlet bebyggelse ikke umiddelbart er overholdt. Geneafstanden overskrides af NY beregningsmodellen. Når de vejledende lugtkriterier ikke overholdes efter den standardiserede OML-beregning (NY), har ansøger altid mulighed for at lave en konkret OML-beregning til beskrivelse af lugtforholdene som erstatning for den standardiserede lugtberegning i Husdyrgodkendelse.dk. Ansøger har udarbejdet en OML-lugtberegning som dokumentation for lugtspredningen fra husdyrbruget på Sodegade 12.

Følgende lugtreducerende tiltag er iværksat:

- Samtlige afkast er monteret med miljøkryds.
- Der anvendes hyppig udslusning af gylle, hvilket nedbringer lugt fra staldene med fulddrænet gulv med 20 %.
- Afkast i samtlige staldbygninger er hævet i forhold til traditionelt standardventilationsanlæg.

Der monteres miljøkryds i alle afkast, hvilket øger ventilationshastigheden (kvantificeres i OML-beregningen ved at mindske afkastdiameter med 15 %). Der er i ansøgningen redegjort for, at det ansøgte er i overensstemmelse med ovenstående, og der stilles vilkår herom.

Yderligere vedr. OML-beregningen:

Der benyttes meteorologiske data "Aalborg", og der kan derfor foretages en skarp fortolkning af OML-beregningens resultater. Der er indsat terrænhøjder i OML-beregningerne, og vurderet ud fra højdekort vurderes dette korrekt. Ruhed er sat til 0,100, overfladetype til 2 og receptorhøjde til 1,5 m. Afkast

vurderes korrekt afsat. Der anvendes miljøkryds i samtlige ventilationsafkast, som er kvantificeret ved at mindske indre diameter med 15 %. Der ventileres ikke over 95 %-fraktil af standardventilation.

Konklusion

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er lugtgenegrænserne 15 OU_E pr. m³ til enkelt beboelse i landzone uden landbrugspligt, 7 OU_E pr. m³ til samlet bebyggelse og 5 OU_E pr. m³ til sommerhusområde og byzone.

De konkrete OML-beregninger for husdyrbrugets overholdelse af lugtgenegrænserne kan ses i Bilag 9.

Afstand fra lugttyngdepunkt (OML) målt til nærmeste nabo uden landbrugspligt, Hejsager Næsvej 135, er ca. 407 m i 290 grader. OML-beregningens resultatfil viser op til 11 OU_E pr. m³ ved denne beboelsesejendom uden landbrugspligt, hvor kriteriet er maks. 15 OU_E pr. m³.

Lugtgenekriteriet til nærmeste naboer uden landbrugspligt er dermed overholdt.

Afstand fra lugttyngdepunkt (OML) målt til nærmeste samlede bebyggelse er 739 m i 240 grader. OML-beregningens resultatfil viser op til 7 OU_E pr. m³ ved nærmeste samlede bebyggelse, hvor kriteriet er maks. 7 OU_E pr. m³.

Lugtgenekriteriet til nærmeste samlede bebyggelse er dermed overholdt.

Afstand fra lugttyngdepunkt (OML) målt til nærmeste byzone er ca. 2,8 km. OML-beregningens resultatfil viser op til 2 OU_E pr. m³ i alle retninger. Kriteriet ved byzone er maks. 5 OU pr. m³.

Lugtgenekriteriet til nærmeste byzone er dermed overholdt.

Den konkrete OML-beregning viser at lugtniveauet ved nabobeboelser ikke overskrider niveauet som er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Forudsætningerne i OML-beregningen er fastholdt med vilkår om placering og indretning af ventilationsafkast.

Der er anvendt virkemidlet hyppig udslusning i staldene med fulddrænet gulv for at kunne overholde lugtkravet. Der bliver derfor stillet vilkår om hyppig udslusning og om, at der føres logbog overhyppigheden af udslusning for stalde med fulddrænet gulv til at eftervise, at udslusningen foretages som påkrævet.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejds gange tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår om rengøring af staldanlæg og ventilationsanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Der stilles desuden vilkår om, at kommunen har mulighed for, på et senere tidspunkt, at påbyde lugtreducerende tiltag, hvis kommunen vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end de, der ligger til grund for ovennævnte vurdering.

Støjgener og rystelser

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.7.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbrugets væsentligste kilder til støj og/eller rystelser vil være staldenes ventilationsanlæg, brug af maskiner i driften, fx traktor og minilæsser, og transporter til/fra husdyrbruget.

Brugen af maskiner på husdyrbruget foregår primært i dagtimerne inde i bygningerne eller på pladsen ved gyllebeholderne. Husdyrbrugets omkringliggende bygninger vil skærme naboer mod syd og vest for eventuelle støjgener. Støj fra staldenes ventilationsanlæg begrænses ved regelmæssig servicering og rengøring af anlæggene, der stilles vilkår herom for at fastholde ansøger på det oplyste (vilkår 26 og 27).

Transporter til/fra husdyrbruget forekommer primært i dagtimerne, dog kan nogle transporter finde sted udenfor normal arbejdstid som anses at være mellem kl. 6 og 18. Grundet afstanden til

nabobeboelserne, samt bygningernes afskærmende virkning, vurderes det, at støj fra transporten ikke vil overskrive de vejledende støjgrænser. Støjgener fra transporten minimeres yderligere med hensynsfuld kørsel.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets støjkloder samt afstand til nabobeboelser, at støjen fra husdyrbruget, ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende eller overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums. De vejledende støjgrænser stilles som vilkår for at fastholde ansøger herpå.

Gener i forbindelse med rystelser fra køretøjer og landbrugsmaskiner vurderes ikke at overstige hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Eventuelle gener herfra minimeres ved hensynsfuld kørsel, og ved at undgå, at køretøjer står i tomgang. Der stilles ingen skærpende vilkår om rystelser.

Støjgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.7.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbrugets væsentlige kilder til eventuelle støvgener vil være staldenes ventilationsanlæg, indblæsning af foder og kørsel på grusbelagte pladser og veje. For at minimere støvgener for omkringboende stilles der vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Ansøger har etableret støvreducerende tiltag på husdyrbruget for at forebygge eventuelle gener. Alle staldene er indrettet med overbrusningsanlæg som reducerer støvgener fra ventilationsanlægget, og fodersiloerne er udstyret med støvcykloner for at fange støvet, og derved reducere eventuelle gener herfra. Der stilles vilkår for at fastholde ansøger på dette. Regelmæssigt vedligehold og rengøring af ventilationsanlæg vil også medføre en reduceret risiko for støvgener herfra, der stilles vilkår herom (vilkår 26 og 27).

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Dette er særligt gældende for kørsel på ikke-befæstede veje.

Med de implementerede støvreducerende tiltag, og fastsatte vilkår herom, vurderes det, at det ansøgte, ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Lysgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.7.

I forbindelse med det ansøgte ændres der ikke på husdyrbrugets belysning. For at begrænse eventuelle lysgener er husdyrbrugets belysningen tændt mindst muligt. Belysning inde i staldene er kun tændt i det fornødne omfang for arbejdsgang og dyrevelfærd, og udendørsbelysning er tilkoblet bevægelsessensor eller automatisk slukning.

For at minimere lysgener fra husdyrbruget, stilles der vilkår om, at udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, som vil sikre, at lyset kun er tændt når det er nødvendigt. Ligledes stilles der vilkår om, at belysningen i stalden kun må være tændt i det fornødne omfang, for at minimere eventuelle lysgener fra staldenes vinduer.

Husdyrbruget er flere steder afskærmet af beplantning, som reducerer eventuelle lysgener for omgivelserne. Det stilles vilkår om bibeholdelse og vedligehold af det eksisterende læhegn langs den sydlige side af Stald 10, 10-1 og Gyllebeholder III (se Figur 1), for at bevare den afskærmende effekt. På baggrund af dette, samt de implementerede lysreducerende tiltag, vurderes det, at husdyrbrugets belysning ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne.

Skadedyr

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.7.

Husdyrbruget skal stræbe efter at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, foderopbevaring, og om at overholde [retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi](#) om at forebygge og bekæmpe forekomsten af fluer på husdyrbruget.

Konstateres der rotter på ejendommen, er der pligt til at anmelde det til kommunen eller til privat aktør, så bekæmpelse kan iværksættes hurtigst muligt.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse med de stillede vilkår, ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer eller rotter på husdyrbruget, og at husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Transport, til- og frakørsler

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.7.

Det anslåede årlige antal transporter stiger fra ca. 1.169 til 1.234 transporter om året som følge af det ansøgte. Dette svarer til 0-1 flere transporter dagligt. Fremover vil der gennemsnitligt være 3-4 transporter om dagen. Husdyrbrugets til- og frakørselsforhold ændres ikke med det ansøgte og vil forsat være via Sodegade.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra transporter til og fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde. Beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering i landzonen, og med afstanden til nabobeboelser, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen skærpende vilkår i forhold til transport.

Olie, kemikalier og affald.

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.8.

Affald beskrevet i [Haderslev Kommunes Regulativ for erhvervsaffald](#) skal håndteres i henhold til det til enhver tid gældende regulativ. Andet affald håndteres efter generelle regler i affaldsaktørbekendtgørelsen⁹ og affaldsbekendtgørelsen¹⁰.

Fast og flydende farligt affald skal opbevares i overensstemmelse med Haderslev Kommunes [Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier](#). Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra, også er beskrevet i denne forskrift.

Det er kun tilladt at benytte affaldstransportører til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

Haderslev Kommune vurderer, at der ved opbevaring af råvarer, som fx olie, kemikalier, skrappe rengøringsmidler mv., skal stilles vilkår til opbevaring for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild og om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering.

Der stilles vilkår om, at tankningsområder for brændstof skal være udformet sådan, at der ikke kan ske afløb til, og forurening af, jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko

⁹ Affaldsaktørbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affaldsregulativer, - gebyrer og -aktører mv. Bekendtgørelse nr. 1536 af den 16. december 2022.

¹⁰ Affaldsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affald. Bekendtgørelse nr. 2512 af den 10. december 2021.

for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Spilde- og overfladevand

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.8.

Afløbsplan fremgår af Bilag 4.

For at beskytte det omkringliggende jord, grundvand og natur mod forurening med spildevand, stilles der vilkår om, at der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn fra befæstede arealer. Ligeledes stilles der vilkår om, at vask af maskiner mv., hvorfra der kan forekomme gødnings- og/eller sprøjterester, skal foregå på støbt plads og med bortledning af vaskevandet til gyllebeholder.

Husdyrbrugets tagvand ledes til dræn. Der stilles vilkår om sikring af tagbrønde og tætsluttende tagnedløb, så overfladeafstrømning med forurenende stoffer ikke ledes til dræn/vandløb. Der stilles ligeledes vilkår om, at alle dræn og afløb indenfor 15 m af gødningsopbevaringsanlæg skal ledes til opsamlings- eller opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning, eller sløjfes.

Energi og vandforbrug

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.8.

Energi

Husdyrbrugets elforbrug stiger betydeligt med det ansøgte gyllekølingsanlæg. Det forventede energiforbrug vil fremover være på ca. 350.000 kWh/år, dette kan dog variere afhængigt af antallet af opstaldede dyr. Det estimerede energiforbrug på husdyrbruget er forventeligt for et produktionsanlæg af denne størrelse, og forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet.

Vedligehold og løbende reparation af elinstallationer vil forhindre unødigt energiforbrug, der stilles vilkår herom. Som et energireducerende tiltag på husdyrbruget vil lyskilder ved behov for udskiftning og opsætning, skiftes ud med eller fastholdes som, LED-belysning eller anden energibesparende belysning. Der stilles vilkår herom for at fastholde husdyrbruget på dette.

Vand

Husdyrbruget har et forventet vandforbrug på i alt ca. 14.400 m³ som kommer fra egen boring. Vandforbruget er afhængigt af antal og størrelse af dyr opstaldet, derfor kan vandforbruget variere. Det estimerede vandforbrug på husdyrbruget er forventeligt for et produktionsanlæg af denne størrelse, og forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet. Vandforbruget registreres mindst en gang årligt, så der kan reageres på unormalt vandforbrug.

Vedligehold og løbende reparation af vandinstallationer vil forhindre unødigt vandspild og -forbrug, der stilles vilkår herom.

Anvendelse af BAT

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når produktionen er større end 2.000 stipladser til slagtesvin (IE-brug).

BAT Ammoniakemission

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniakemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. Denne mængde angives som BAT kravet.

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til niveauet for BAT for den pågældende dyretype og staldsystem. BAT kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Ved miljøgodkendelse af husdyrbruget i 2016 blev der sat vilkår om etablering af punktudsugning med biologisk luftrensning i 3 stalde. Dette, sammen med andre BAT tiltag, resulterede i, at husdyrbrugets faktiske ammoniakemission blev beregnet til 7.081,29 kg NH₃-N/år, mod en beregnet ammoniakemissionsgrænse på 9.707,30 kg NH₃-N/år. Husdyrbruget havde derved begrænset deres ammoniakemission med 2.626,0 kg NH₃-N/år mere end emissionsgrænsen krævede.

Som det ses i tabellen ovenfor, er ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på 9.196 kg NH₃-N/år.

Husdyrbruget ønsker med denne miljøgodkendelse at få fjernet kravet om punktudsugning med biologisk luftrensning, samt at denne teknologi ikke skal indgå i genberegningen af husdyrbrugets BAT-krav. Miljø- og Fødevareklagenævnet fastslog i afgørelse 21/09131 fra d. 14. april 2023¹¹, at genberegningen af husdyrbrugets BAT-Krav kan ske uden inddragelse af tidligere vilkårssat teknologi, såfremt vilkåret herom ikke er fastsat til imødekommelse af krav om maksimal emission ved anvendelse af BAT.

Punktudsugning med biologisk luftrensning vil give en emissionsreduktion på 49 %, svarende til 944 kg NH₃-N/år. Da husdyrbruget med alle tiltag i miljøgodkendelsen fra 2016 havde en faktisk ammoniakemission på 2.626,0 kg NH₃-N/år mindre end ammoniakemissionsgrænsen, vurderer Haderslev Kommune, at vilkåret om punktudsugning med biologisk luftrensning, ikke var fastsat for at imødekomme kravet om maksimal emission ved anvendelse af BAT.

Vilkåret om punktudsugning med biologisk luftrensning videreføres ikke, og BAT-kravet er i denne miljøgodkendelse beregnet uden inddragelse af denne miljøteknologi.

Tabel 9 Ammoniakemission fra staldafsnit, gødningsopbevaringsanlæg og totalt fra husdyrbruget.

	Stalde	Gødningsopbevaringsanlæg	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	8.743	455	9.198
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	8.741	455	9.196
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	-	2
Vejledende BAT overholdt?	-	-	Ja

Som det ses i Tabel 9, er den faktiske ammoniakemission på 9.196 kg NH₃-N/år, og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 9.198 kg NH₃-N/år er husdyrbrugets BAT i forhold til ammoniakemission overholdt.

Virkemidler er de enkelte staldsystemer, fast overdækning af alle gyllebeholdere og gyllekøling i Stald 10, 10-1 og 11.

BAT Fodring- og foderhåndtering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit C.2.

For IE-husdyrbrug med produktion af slagtesvin er det lovpligtigt, at der anvendes fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkelt dosis (100%) fytase. Når kommunen kommer på tilsyn, skal husdyrbruget kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker.

Ansøger oplyser, at der fodres med hjemmeblandet foder, og at der benyttes fasefodring med to forskellige foderblandinger, der er tilpasset dyrenes alder og særlige behov i produktionsperioden. Ansøger oplyser endvidere, at der er et stort fokus på, at der kun fodres med det antal foderenheder, der er nødvendig for at opnå grisenes optimale tilvækst.

Haderslev Kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget overholder BAT på fodring og foderhåndtering. Der er stillet vilkår til forsvarlig opbevaring af foder for at modvirke skadedyr.

¹¹ [Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 14. april 2023 i sagsnr. 21/09131.](#)

BAT Gylleopbevaring- og håndtering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit C.2.

Det vurderes, at der praktiseres BAT på gylleopbevaring og -håndtering, da husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet og gyllen opbevares i stabile beholdere, der bliver kontrolleret hvert 10. år. Gyllehåndtering foregår altid under opsyn og gyllevogne fyldes via sugestuds så spild undgås.

BAT Energiforbrug

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit C.2.

BAT for energiforbruget overholdes ved, at alle stalde er isolerede, og ved at der er temperatur- og ventilationsstyring i staldene, der sikrer, at der ventileres optimalt både med fokus på temperaturen i staldene og i forhold til at reducere elforbruget.

BAT for energiforbruget overholdes endvidere ved, at alt lys i staldene er udskiftet til lavenergibelysning, og ved at lyset i staldene kun er tændt i det fornødne omfang.

Elforbruget aflæses årligt, og der sker løbende vedligeholdes af ventilationsanlægget.

Haderslev Kommune har stillet vilkår til, at elforbruget aflæses årligt, samt at elinstallationer, som f.eks. ventilationsanlægget som minimum skal kontrolleres én gang om året og vedligeholdes så det altid fungerer optimalt.

BAT Vandforbrug

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit C.2.

For at overholde BAT kravet til vandforbruget, er der drikkenipler integreret i foderautomaterne, så vandspildet er reduceret væsentligt i forhold til almindelige drikkenipler. Derudover sættes stalde i blød før de vaskes, og stalde vaskes med højtryksrensere.

Ansøger har endvidere oplyst at der sker løbende rengøring, vedligeholdes og kalibrering af drikkevandssystemet i staldene.

Haderslev Kommune vurderer ud fra det beskrevne i miljøkonsekvensrapporten og når de generelle regler overholdes, at der praktiseres BAT på vandforbrug.

Haderslev Kommune har stillet vilkår til, at vandforbruget aflæses årligt med den begrundelse, at forbruget skal kunne vurderes igennem en årrække.

Egenkontrol

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.7.

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I denne miljøgodkendelse stilles derfor egenkontrollvilkår om, at der skal være dokumentation for:

- Skader og reparationer af teltdækning på gyllebeholdere.
- Driftstop af gyllekølingsanlæg.
- Service- og kontrol aftale for gyllekølingsanlæg.
- Hyppighed af udslusning af gylle fra stalde med fulddrænet gulv.
- Kvitteringer for aflevering af farligt affald.
- Ressourceforbrug for vand og energi en gang årligt.
- Dokumentation for servicering af ventilationsanlæg.
- Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger.

Risikoforhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B.7.

For IE-husdyrbrug er det lovpligtigt at udarbejde en beredskabsplan for ejendommen, og der stilles derfor ikke særskilt vilkår hertil. Beredskabsplanen skal være kendt af ejendommens medarbejdere og være tilgængelig ved miljøtilsyn.

Haderslev Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret, og med udarbejdelse af beredskabsplanen sikres begrænsning af følgevirkninger af eventuelle uheld.

Ophør

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit C.1.

Haderslev Kommune stiller vilkår om, oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevarings- og husdyranlæg skal tømmes og rengøres, og husdyrbruget skal fremgå i miljømæssig god stand. Dette vil efter Haderslev Kommunes opfattelse minimere risikoen for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr og er med til at sikre, at husdyrbruget ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

D. Offentlighed og klagevejledning

Offentlighed/Orientering af naboer om ansøgningen om miljøgodkendelse og høring af udkastet

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 3. april 2024 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor lugtkonsekvenszonen, samt til skønnede parter i sagen, ansøger selv og til andre berørte myndigheder med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jævnfør husdyrbruglovens § 56 og forvaltningslovens¹² § 19).

Udkastet kunne ses på [Haderslev Kommunes Høringsportal \(blivhoerthaderslev.dk\)](http://Haderslev Kommunes Høringsportal (blivhoerthaderslev.dk)) fra den 3. april 2024 til den 3. maj 2024,

Kommunen modtog ingen høringssvar i høringsperioden.

ELLER Der indkom bemærkninger xx, vedrørende xxx støj, lugt xx. Resultatet af høringen er, at bemærkningerne har / har ikke givet anledning til ændringer. Se vurderingen i afsnit x.

Ansøger har i høringssvaret indsendt tilstrækkelig dokumentation for at drænet er fjernet, og ansøgning om dispensation er dermed ikke relevant.

Bemærkningerne har / har ikke givet anledning til xxxx . Ændringerne er foretaget i den endelige godkendelse.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den xxdato.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den XXdato.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-post eller brev:

Jesper Barsøe Bram, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev.

Hans Barsøe Bram, Sodegade 12, 6100 Haderslev.

Marianne Jytte Bram, Sodegade 12, 6100 Haderslev.

Xxxx, adresse - Indsendt bemærkning ifm. høring

Som e-mail med vedhæftet fil:

Ansøgers konsulent: Miljø og Natur, v/ Jakob Altenborg. jakob@miljoeognatur.dk.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København. dnhaderslev-sager@dn.dk.

Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk.

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding. trvest@stps.dk.

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. mail@dkfisk.dk.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 1651 København V. ae@ae.dk.

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K. fbr@fbr.dk.

Lokalafdeling Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, 6500 Vojens.

Bent.Karlsson1@outlook.dk.

Lokalafdeling Danmarks Sportsfiskerforbund v/Morten Ringive. mri@fleggaard.dk.

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. post@sportsfiskerforbundet.dk.

Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev. haderslev@dof.dk.

Klagevejledning

Hvem kan klage - Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, som har en væsentlig, individuel

¹² Forvaltningsloven – Bekendtgørelse af forvaltningsloven. Lovbekendtgørelse nr. 433 af den 22. april 2014.

interesse i sagens udfald, jævnfør husdyrbruglovens § 76. Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen. Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Hvor skal der klages - Der skal klages via den elektroniske klageportal, se vejledning på [Den elektroniske klageportal](#). Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. **Ønsker du at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune. Haderslev Kommune videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.**

Klagefrist - Klagefristen er fire uger fra den dag, miljøgodkendelsen er meddelt, dermed frem til **den xx.yy.20xx**. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jævnfør husdyrbruglovens § 79. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune på klageportalen.

Gebyr - Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i klageportalen.

Opsættende virkning - **Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.**

Eller hvis opførelse af bebyggelse uden tilknytning til ejendommens bebyggelsesareal

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 3 fremgår, at en klage har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

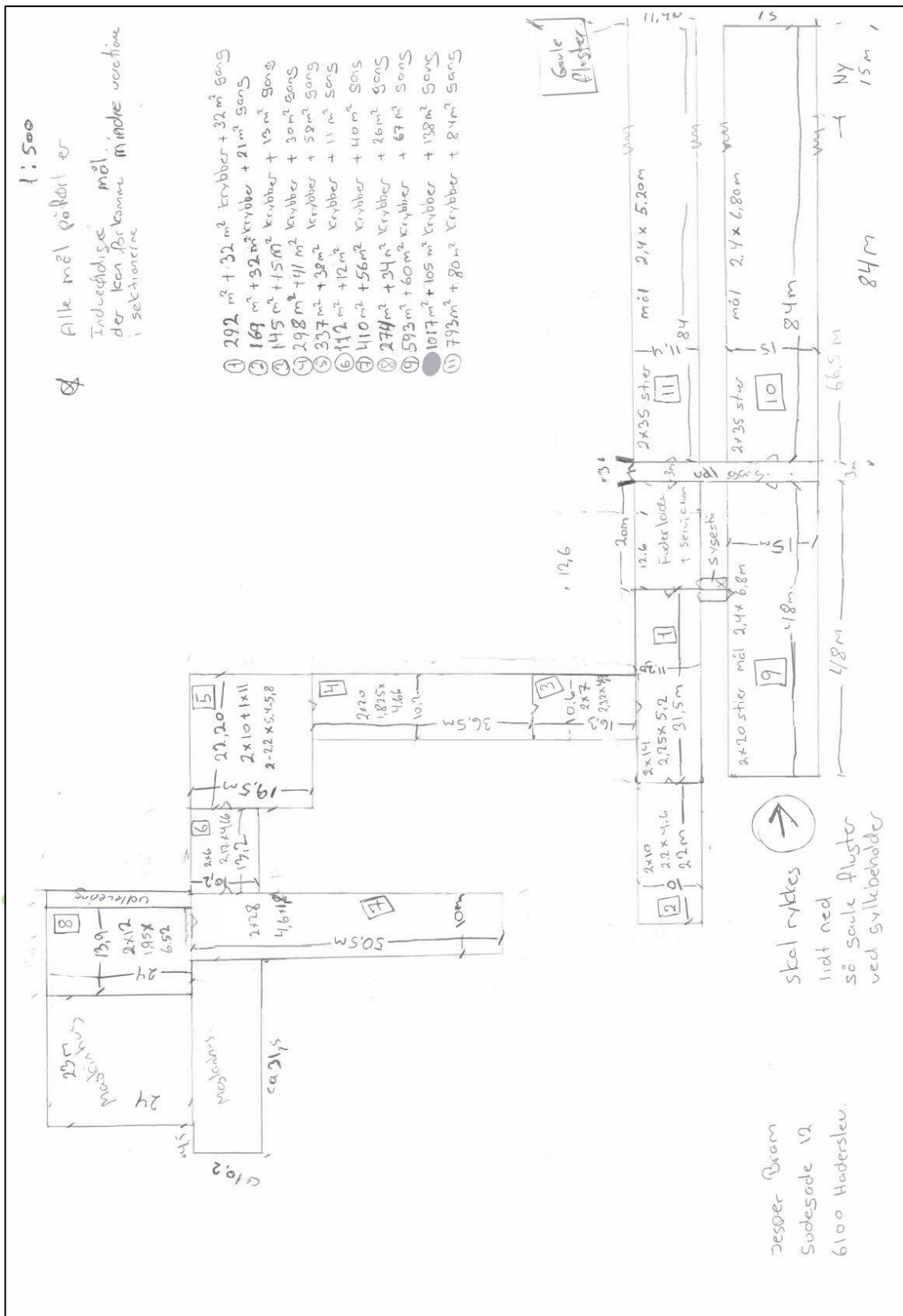
Civilt søgsmål - Et eventuelt sagsanlæg skal jævnfør husdyrbruglovens § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger. Der skal anlægges sag via den elektroniske selvbetjening, se vejledning på [Den elektroniske selvbetjening](#).

Henvendelse til Ankestyrelsen - Der kan rettes henvendelse til Ankestyrelsen, hvis kommunes sagsbehandling ønskes vurderet. Se vejledning på [Ankestyrelsen vejledning](#) eller kontakt ankestyrelsen på telefon: 33 41 12 00. E-mail: ast@ast.dk.

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Produktionsarealer

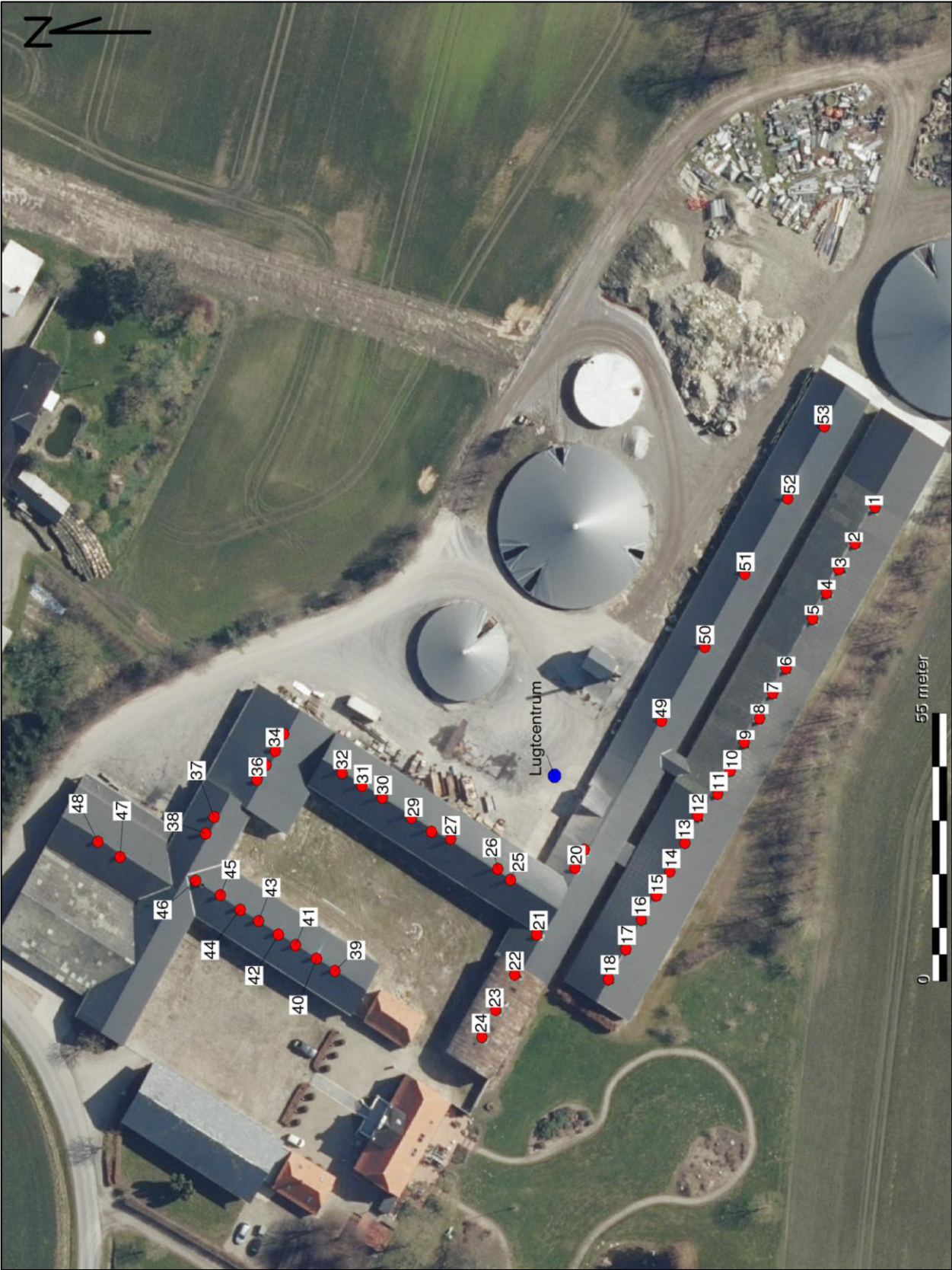
Bilag 3: Interne transportveje

Bilag 4: Afløbsplan

Bilag 5: OML – Placering af ventilationsafkast

Bilag 6: OML – Ventilationsafkast indretning

Ventilationsafkast nr.	Stald-navn	Ventilationsafkast X-koordinat Euref89 koordinat-systemet	Ventilationsafkast Y-koordinat Euref89 koordinat-systemet	Højde skorsten over terræn (m)	Bygnings-højde (m)	Ventilation volume (m³/time)	Ydre diameter (m)
1	10	40022	555	7,0	6,0	14.000	0,60
2	10	40015	559	7,0	6,0	14.000	0,60
3	10	40010	562	7,0	6,0	14.000	0,60
4	10	40005	565	7,0	6,0	14.000	0,60
5	10	40000	569	7,0	6,0	14.000	0,60
6	10	39989	575	7,0	6,0	14.000	0,60
7	10	39985	578	7,0	6,0	14.000	0,60
8	10	39979	581	7,0	6,0	14.000	0,60
9	10	39975	584	7,0	6,0	14.000	0,60
10	10	39968	587	7,0	6,0	14.000	0,60
11	10	39964	590	7,0	6,0	14.000	0,60
12	9	39959	594	7,0	6,0	14.000	0,60
13	9	39954	597	7,0	6,0	14.000	0,60
14	9	39948	601	7,0	6,0	14.000	0,60
15	9	39943	604	7,0	6,0	14.000	0,60
16	9	39938	607	7,0	6,0	14.000	0,60
17	9	39932	611	7,0	6,0	14.000	0,60
18	9	39926	614	7,0	6,0	14.000	0,60
19	1	39952	619	11,0	10,0	14.000	0,60
20	1	39942	621	11,0	10,0	14.000	0,60
21	1	39935	630	11,0	10,0	14.000	0,60
22	2	39927	634	8,5	8,0	9.000	0,60
23	2	39920	639	8,5	8,0	9.000	0,60
24	2	39914	642	8,5	8,0	9.000	0,60
25	3	39947	642	11,0	10,0	12.000	0,60
26	3	39949	640	11,0	10,0	12.000	0,60
27	4	39954	649	11,0	10,0	8.000	0,60
28	4	39957	654	11,0	10,0	8.000	0,60
29	4	39961	658	11,0	10,0	8.000	0,60
30	4	39964	665	11,0	10,0	8.000	0,60
31	4	39966	669	11,0	10,0	8.000	0,60
32	4	39969	674	11,0	10,0	8.000	0,60
33	5	39977	687	8,0	7,0	14.000	0,60
34	5	39974	688	8,0	7,0	14.000	0,60
35	5	39970	691	8,0	7,0	14.000	0,60
36	5	39967	692	8,0	7,0	14.000	0,60
37	6	39960	702	9,0	8,0	9.000	0,60
38	6	39956	704	9,0	8,0	9.000	0,60

39	7	39928	675	9,0	8,0	8.000	0,60
40	7	39931	680	9,0	8,0	8.000	0,60
41	7	39933	684	9,0	8,0	8.000	0,60
42	7	39936	688	9,0	8,0	8.000	0,60
43	7	39939	692	9,0	8,0	8.000	0,60
44	7	39941	696	9,0	8,0	8.000	0,60
45	7	39944	701	9,0	8,0	8.000	0,60
46	7	39946	705	9,0	8,0	8.000	0,60
47	8	39952	722	8,0	7,0	20.000	0,60
48	8	39955	728	8,0	7,0	20.000	0,60
49	11	39980	603	6,5	6,5	16.500	0,60
50	11	39995	594	6,5	6,5	16.500	0,60
51	11	40010	585	6,5	6,5	16.500	0,60
52	11	40025	575	6,5	6,5	16.500	0,60
53	11	40040	567	6,5	6,5	16.500	0,60

Bilag 7: OML – Placering af naboer

Bilag 8: OML – Data

OML data Sodegade 12, Haderslev

Afkast nr.	Koordinater	Afsnit nr	Afkastshøjde m	Diameter	Miljøkryds	Ventilation – ydelse m3/h	Lugt OU	Stiplads norm	Stiplads antal	Normventilation m3/t	95 % fraktil m3/t
1	40022,555	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
2	40015,559	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
3	40010,562	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
4	40005,565	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
5	40000,569	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
6	39989,575	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
7	39985,578	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
8	39979,581	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
9	39975,584	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
10	39968,587	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
11	39964,590	10	7	60	ja	14.000	3181	0,65	142	94	109
12	39959,594	9	7	60	ja	14.000	2914	0,65	130	94	109
13	39954,597	9	7	60	ja	14.000	2914	0,65	130	94	109
14	39948,601	9	7	60	ja	14.000	2914	0,65	130	94	109
15	39943,604	9	7	60	ja	14.000	2914	0,65	130	94	109
16	39938,607	9	7	60	ja	14.000	2914	0,65	130	94	109
17	39932,611	9	7	60	ja	14.000	2914	0,65	130	94	109
18	39926,614	9	7	60	ja	14.000	2914	0,65	130	94	109
19	39952,619	1	11	60	ja	14.000	3348	0,65	150	94	109
20	39949,621	1	11	60	ja	14.000	3348	0,65	150	94	109
21	39935,630	1	11	60	ja	14.000	3348	0,65	150	94	109
22	39927,634	2	8,5	60	ja	9.000	1938	0,65	86	94	109
23	39920,639	2	8,5	60	ja	9.000	1938	0,65	86	94	109
24	39914,642	2	8,5	60	ja	9.000	1938	0,65	86	94	109
25	39947,636	3	11	60	ja	12.000	2494	0,65	111	94	109

26	39949,640	3	11	60	ja	12.000	2494	0,65	111	94	109
27	39954,649	4	11	60	ja	8.000	1708	0,65	76	94	109
28	39957,654	4	11	60	ja	8.000	1708	0,65	76	94	109
29	39961,658	4	11	60	ja	8.000	1708	0,65	76	94	109
30	39964,665	4	11	60	ja	8.000	1708	0,65	76	94	109
31	39966,669	4	11	60	ja	8.000	1708	0,65	76	94	109
32	39969,674	4	11	60	ja	8.000	1708	0,65	76	94	109
33	39977,687	5	8	60	ja	14.000	2898	0,65	130	94	109
34	39974,688	5	8	60	ja	14.000	2898	0,65	130	94	109
35	39970,691	5	8	60	ja	14.000	2898	0,65	130	94	109
36	39967,692	5	8	60	ja	14.000	2898	0,65	130	94	109
37	39960,702	6	9	60	ja	9.000	1926	0,65	86	94	109
38	39956,704	6	9	60	ja	9.000	1926	0,65	86	94	109
39	39928,675	7	9	60	ja	8.000	1763	0,65	79	94	109
40	39931,680	7	9	60	ja	8.000	1763	0,65	79	94	109
41	39933,684	7	9	60	ja	8.000	1763	0,65	79	94	109
42	39936,688	7	9	60	ja	8.000	1763	0,65	79	94	109
43	39939,692	7	9	60	ja	8.000	1763	0,65	79	94	109
44	39941,696	7	9	60	ja	8.000	1763	0,65	79	94	109
45	39944,701	7	9	60	ja	8.000	1763	0,65	79	94	109
46	39946,705	7	9	60	ja	8.000	1763	0,65	79	94	109
47	39952,722	8	8	60	ja	20.000	4712	0,65	211	94	109
48	39955,728	8	8	60	ja	20.000	4712	0,65	211	94	109
49	39980,603	11	6,5	60	ja	16.500	4599	0,65	244	114	140
50	39995,594	11	6,5	60	ja	16.500	4599	0,65	244	114	140
51	40010,585	11	6,5	60	ja	16.500	4599	0,65	244	114	140
52	40025,575	11	6,5	60	ja	16.500	4599	0,65	244	114	140
53	40040,567	11	6,5	60	ja	16.500	4599	0,65	244	114	140

Koordinaterne er 5xx.xxx, 6.119.yyy

Effekten af miljøkryds kvantificeres ved at reducere diameteren af afkastet med 15 %.

Bilag 9: OML – Beregninger

Udskrevet: 2024/02/21 kl. 14:16
Dato: 2024/02/21

OML-Multi PC-version 20180321/6.20
DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet
Licens til Miljø og Natur, Byrumvej 30, 9940 Læsø

Side 1

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode (lokal standard tid):

Start af beregningen = 740101 kl. 1
Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem.

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader) og y-akse mod nord (0 grader).
Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo kan fastlægges frit, fx. i
skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-systemet.

Receptordata.

Ruhedslængde, z0 = 0.100 m

Største terrænhældning = 7 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 10 koncentriske cirkler
med centrum x,y: 39968., 627.
og radierne (m): 150. 202. 215. 222. 245.
407. 739. 760. 800. 2846.

Terrænhøjder er ikke alle ens.

Alle receptorhøjder = 1.5 m.

Alle overflader er typenr. = 2.

Terrænhøjder [m]

Retning (grader)	150	202	215	222	245	407	Afstand (m)				
							739	760	800	2846	
0	11.4	12.1	12.7	12.9	12.4	12.4	18.5	18.4	18.6	22.8	
10	10.5	11.9	12.1	12.1	12.5	13.2	17.7	17.1	17.6	22.5	
20	11.2	12.0	12.1	12.2	12.4	13.5	15.2	15.3	14.6	22.3	
30	10.8	11.9	12.0	12.2	13.1	13.9	12.5	11.6	11.6	22.3	
40	11.0	11.7	11.8	11.9	12.5	12.9	10.2	9.4	7.6	13.4	
50	10.1	11.4	11.4	11.2	11.6	12.6	7.5	6.5	6.1	8.5	
60	9.4	10.6	10.7	10.8	11.2	11.9	7.9	6.9	5.0	5.6	
70	9.1	9.7	9.8	9.9	10.4	10.6	5.1	4.4	4.3	5.1	
80	9.5	8.8	8.8	9.0	9.1	8.7	3.8	3.5	3.4	0.1	
90	9.3	8.8	7.5	7.9	9.3	9.6	3.7	3.7	3.4	0.1	
100	9.1	8.1	7.6	7.3	9.1	9.4	3.8	3.9	3.9	0.1	
110	9.1	9.4	8.9	8.2	7.7	8.1	4.6	5.2	5.8	0.1	
120	8.7	8.9	9.0	9.0	8.0	7.2	9.8	10.3	10.3	16.4	
130	10.1	8.5	8.4	8.4	8.8	7.1	10.8	11.2	12.1	20.2	
140	10.3	8.2	7.9	7.9	9.1	5.1	8.3	9.0	11.4	23.9	
150	7.3	7.3	7.2	6.9	6.1	7.2	5.4	5.4	5.4	21.8	
160	7.1	6.7	6.6	6.7	6.6	6.4	11.5	11.3	11.3	18.1	
170	7.0	6.7	6.5	6.5	6.7	6.3	5.7	5.4	5.3	11.7	
180	7.7	7.0	6.9	7.0	7.1	6.6	5.6	5.5	6.0	0.4	
190	8.2	7.4	7.2	7.2	7.2	6.9	9.1	10.7	13.9	4.9	
200	8.3	7.5	7.4	7.3	7.0	6.5	11.7	12.2	13.7	7.8	
210	9.2	7.6	7.5	7.5	7.6	7.8	9.6	11.0	12.1	15.5	
220	9.7	8.1	8.2	8.0	8.3	8.7	12.1	10.3	13.0	22.6	
230	10.5	8.8	9.0	8.9	9.3	10.2	11.1	13.6	13.8	24.7	
240	11.1	9.0	9.2	9.1	9.7	11.4	13.0	12.3	11.9	26.7	
250	11.3	10.7	10.0	9.9	9.6	11.8	13.7	13.9	14.5	30.7	
260	10.5	11.4	11.5	11.3	10.4	10.4	13.8	15.0	13.8	36.2	
270	11.6	12.0	11.9	11.9	11.6	10.5	15.6	16.6	18.1	40.7	
280	12.3	12.7	12.7	12.5	12.5	12.4	17.1	17.2	17.1	40.7	
290	13.0	13.2	13.1	13.0	13.0	13.0	17.6	17.7	17.7	26.5	
300	13.4	13.3	13.1	13.3	13.4	13.6	14.2	14.3	15.3	29.8	
310	13.3	13.6	13.8	14.0	13.9	14.3	17.2	18.1	18.4	31.7	
320	13.2	14.1	14.3	14.3	14.3	14.7	17.5	17.9	18.3	29.6	
330	13.0	13.9	14.2	14.2	14.5	14.4	18.6	18.7	19.4	24.3	
340	12.7	13.3	13.6	13.6	14.2	14.8	19.2	20.0	20.7	34.5	
350	12.3	12.6	12.7	12.7	13.6	13.9	17.2	17.0	16.8	31.2	

Forkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr..... Internt kildenummer
ID..... Tekst til identificering af kilde
X..... X-koordinat for kilde [m]
Y..... Y-koordinat for kilde [m]
Z..... Terrænkote for skorstensfod [m]
HS..... Skorstenshøjde over terræn [m]
T..... Temperatur af røggas [Kelvin]/[Celsius]
VOL..... Volumenmængde af røggas [normal m3/sek]
DSO..... Ydre diameter af skorstenstop [m]
DSI..... Indre diameter af skorstenstop [m]
HB..... Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]
Qi..... Emission af stof nr. 'i' [gram/sek], [MLE/sek] eller [MOU/sek]

Punktkilder.

Kildedata:

Nr	ID	X	Y	Z	HS	T(C)	VOL	DSI	DSO	HB	Stof 1 Q1	Stof 2 Q2	Stof 3 Q3
1	1	40022.	555.	11.1	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
2	2	40015.	559.	11.1	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
3	3	40010.	562.	11.1	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
4	4	40005.	565.	11.1	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
5	5	40000.	569.	11.1	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
6	6	39989.	575.	11.1	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
7	7	39985.	578.	11.1	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
8	8	39979.	581.	11.1	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
9	9	39975.	584.	11.1	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
10	10	39968.	587.	11.2	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
11	11	39964.	590.	10.9	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	3.18E-03	0.0000	0.0000
12	12	39959.	594.	10.9	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	2.91E-03	0.0000	0.0000
13	13	39954.	597.	10.9	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	2.91E-03	0.0000	0.0000
14	14	39948.	601.	10.9	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	2.91E-03	0.0000	0.0000
15	15	39943.	604.	10.9	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	2.91E-03	0.0000	0.0000
16	16	39938.	607.	10.9	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	2.91E-03	0.0000	0.0000
17	17	39932.	611.	10.9	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	2.91E-03	0.0000	0.0000
18	18	39926.	614.	10.9	7.0	20.	3.62	0.51	0.60	6.0	2.91E-03	0.0000	0.0000
19	19	39952.	619.	11.1	11.0	20.	3.62	0.51	0.60	10.0	3.35E-03	0.0000	0.0000
20	20	39942.	621.	11.0	11.0	20.	3.62	0.51	0.60	10.0	3.35E-03	0.0000	0.0000
21	21	39935.	630.	10.7	11.0	20.	3.62	0.51	0.60	10.0	3.35E-03	0.0000	0.0000
22	22	39927.	634.	10.7	8.5	20.	2.33	0.51	0.60	8.0	1.94E-03	0.0000	0.0000
23	23	39920.	639.	11.3	8.5	20.	2.33	0.51	0.60	8.0	1.94E-03	0.0000	0.0000
24	24	39914.	642.	11.7	8.5	20.	2.33	0.51	0.60	8.0	1.94E-03	0.0000	0.0000
25	25	39947.	642.	11.0	11.0	20.	3.11	0.51	0.60	10.0	2.49E-03	0.0000	0.0000
26	26	39949.	640.	11.0	11.0	20.	3.11	0.51	0.60	10.0	2.49E-03	0.0000	0.0000
27	27	39954.	649.	10.9	11.0	20.	2.07	0.51	0.60	10.0	1.71E-03	0.0000	0.0000
28	28	39957.	654.	11.0	11.0	20.	2.07	0.51	0.60	10.0	1.71E-03	0.0000	0.0000
29	29	39961.	658.	11.0	11.0	20.	2.07	0.51	0.60	10.0	1.71E-03	0.0000	0.0000
30	30	39964.	665.	11.0	11.0	20.	2.07	0.51	0.60	10.0	1.71E-03	0.0000	0.0000
31	31	39966.	669.	11.1	11.0	20.	2.07	0.51	0.60	10.0	1.71E-03	0.0000	0.0000
32	32	39969.	674.	11.1	11.0	20.	2.07	0.51	0.60	10.0	1.71E-03	0.0000	0.0000
33	33	39977.	687.	11.1	8.0	20.	3.62	0.51	0.60	7.0	2.90E-03	0.0000	0.0000
34	34	39974.	688.	11.3	8.0	20.	3.62	0.51	0.60	7.0	2.90E-03	0.0000	0.0000
35	35	39970.	691.	11.3	8.0	20.	3.62	0.51	0.60	7.0	2.90E-03	0.0000	0.0000
36	36	39967.	692.	11.3	8.0	20.	3.62	0.51	0.60	7.0	2.90E-03	0.0000	0.0000
37	37	39960.	702.	11.8	9.0	20.	2.33	0.51	0.60	8.0	1.93E-03	0.0000	0.0000
38	38	39956.	704.	11.8	9.0	20.	2.33	0.51	0.60	8.0	1.93E-03	0.0000	0.0000
39	39	39928.	675.	11.5	9.0	20.	2.07	0.51	0.60	8.0	1.76E-03	0.0000	0.0000
40	40	39931.	680.	11.6	9.0	20.	2.07	0.51	0.60	8.0	1.76E-03	0.0000	0.0000
41	41	39933.	684.	11.6	9.0	20.	2.07	0.51	0.60	8.0	1.76E-03	0.0000	0.0000
42	42	39936.	688.	11.3	9.0	20.	2.07	0.51	0.60	8.0	1.76E-03	0.0000	0.0000
43	43	39939.	692.	11.3	9.0	20.	2.07	0.51	0.60	8.0	1.76E-03	0.0000	0.0000
44	44	39941.	696.	11.6	9.0	20.	2.07	0.51	0.60	8.0	1.76E-03	0.0000	0.0000
45	45	39944.	701.	11.6	9.0	20.	2.07	0.51	0.60	8.0	1.76E-03	0.0000	0.0000
46	46	39946.	705.	11.5	9.0	20.	2.07	0.51	0.60	8.0	1.76E-03	0.0000	0.0000
47	47	39952.	722.	11.9	8.0	20.	5.18	0.51	0.60	7.0	4.71E-03	0.0000	0.0000
48	48	39955.	728.	11.9	8.0	20.	5.18	0.51	0.60	7.0	4.71E-03	0.0000	0.0000
49	49	39980.	603.	10.9	6.5	20.	4.27	0.51	0.60	6.5	4.60E-03	0.0000	0.0000
50	50	39995.	594.	10.7	6.5	20.	4.27	0.51	0.60	6.5	4.60E-03	0.0000	0.0000
51	51	40010.	585.	10.6	6.5	20.	4.27	0.51	0.60	6.5	4.60E-03	0.0000	0.0000
52	52	40025.	575.	10.4	6.5	20.	4.27	0.51	0.60	6.5	4.60E-03	0.0000	0.0000
53	53	40040.	567.	10.5	6.5	20.	4.27	0.51	0.60	6.5	4.60E-03	0.0000	0.0000

Tidsvariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal reggashastighed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (omtrentlig) m4/s3
1	19.0	0.4
2	19.0	0.4
3	19.0	0.4
4	19.0	0.4
5	19.0	0.4
6	19.0	0.4
7	19.0	0.4
8	19.0	0.4
9	19.0	0.4
10	19.0	0.4
11	19.0	0.4
12	19.0	0.4
13	19.0	0.4
14	19.0	0.4
15	19.0	0.4
16	19.0	0.4
17	19.0	0.4
18	19.0	0.4
19	19.0	0.4
20	19.0	0.4
21	19.0	0.4
22	12.2	0.3
23	12.2	0.3
24	12.2	0.3
25	16.3	0.4
26	16.3	0.4
27	10.9	0.2
28	10.9	0.2
29	10.9	0.2
30	10.9	0.2
31	10.9	0.2
32	10.9	0.2
33	19.0	0.4
34	19.0	0.4
35	19.0	0.4
36	19.0	0.4
37	12.2	0.3
38	12.2	0.3
39	10.9	0.2
40	10.9	0.2
41	10.9	0.2
42	10.9	0.2
43	10.9	0.2
44	10.9	0.2
45	10.9	0.2
46	10.9	0.2
47	27.2	0.6
48	27.2	0.6
49	22.4	0.5
50	22.4	0.5
51	22.4	0.5
52	22.4	0.5
53	22.4	0.5

Der er ingen retningsafhængige bygningsdata.

Udskrevet: 2024/02/21 kl. 14:16
Dato: 2024/02/21

OML-Multi PC-version 20180321/6.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side 5

Side til advarsler.

Udskrevet: 2024/02/21 kl. 14:16
Dato: 2024/02/21

OML-Multi PC-version 20180321/6.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side 6

Stof 1 Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

De største månedlige 99%-fraktiler (OU/m3)

Retning (grader)	Afstand (m)									
	150	202	215	222	245	407	739	760	800	2846
0	22	20	20	19	17	10	6	6	6	1
10	20	18	17	17	16	10	7	7	6	1
20	18	16	16	15	14	10	7	6	6	1
30	15	14	14	14	13	10	6	6	6	1
40	13	13	12	12	12	10	6	6	6	2
50	12	11	11	11	11	9	6	6	6	1
60	11	11	10	10	10	9	6	6	6	1
70	12	11	11	11	11	9	7	7	6	2
80	13	12	12	12	11	9	6	6	6	1
90	14	14	13	13	13	10	7	7	6	2
100	17	15	15	14	13	10	7	6	6	1
110	21	18	16	16	14	10	6	6	6	1
120	27	21	19	19	16	11	7	7	6	1
130	28	21	19	19	17	10	6	6	6	1
140	29	21	19	19	16	10	6	6	6	1
150	24	19	18	18	16	9	6	6	6	1
160	22	20	19	18	16	9	6	6	6	1
170	21	17	17	16	15	9	6	6	6	1
180	19	16	16	15	14	8	6	6	5	1
190	18	15	15	14	13	8	5	5	5	1
200	18	15	14	14	13	8	6	6	6	1
210	16	14	14	13	12	8	5	5	5	1
220	16	13	13	12	12	8	6	5	6	1
230	14	13	12	12	12	9	6	7	6	1
240	14	13	12	12	12	10	7	7	6	2
250	16	13	12	12	11	11	8	7	7	2
260	17	14	14	13	12	9	7	7	6	2
270	19	15	14	14	13	9	7	7	7	2
280	21	15	15	15	14	10	7	7	6	2
290	21	16	15	15	14	11	7	7	7	1
300	22	18	17	17	17	13	7	7	7	2
310	21	18	17	17	16	13	8	8	7	2
320	22	18	18	17	16	11	7	7	7	1
330	24	21	20	19	17	12	7	7	7	2
340	25	21	20	20	18	11	7	7	7	1
350	26	22	21	20	18	10	6	6	6	1

Maksimum= 29.17 i afstand 150 m og retning 140 grader i 198204 (yyyymm)

Stof 1 Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

Middelværdier (OU/m3)

Retning (grader)							Afstand (m)			
	150	202	215	222	245	407	739	760	800	2846
0	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0
10	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0
20	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0
30	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0
40	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0
50	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0
60	2	2	2	1	1	1	0	0	0	0
70	2	2	2	2	1	1	0	0	0	0
80	2	2	2	2	1	1	0	0	0	0
90	2	2	2	2	1	1	0	0	0	0
100	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0
110	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0
120	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0
130	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
140	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
150	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
160	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
170	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
180	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
190	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
200	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
210	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
220	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
230	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
240	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
250	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
260	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
270	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0
280	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0
290	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0
300	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0
310	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0
320	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0
330	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0
340	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
350	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0

Maksimum= 2.37 i afstand 150 m og retning 90 grader.

Udskrevet: 2024/02/21 kl. 14:16

Dato: 2024/02/21

OML-Multi PC-version 20180321/6.20

Side 8

DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Benyttede filer.

Følgende inputfiler er benyttet i beregningerne:

Punktkilder: C:\OML_data\jesper bram_sode12_2022.kld
Meteorologi.....: C:\OML_data\Aal7483LST.met
Receptorer.....: C:\OML_data\jesper bram_sode12_2022.rct
Beregningsopsætning.....: C:\OML_data\jesper bram_sode12_2022.opt

Følgende outputfil er benyttet:

Resultater: C:\OML_data\jesper bram_sode12_2022.log

Beregning:

Start kl. 14:07:06 (21-02-2024)

Slut kl. 14:13:36 (21-02-2024)

UDKAST

Ansøgning om miljøgodkendelse for

Svineproduktion

Sodegade 12

6100 Haderslev

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Datablad

Ansøger	Bram I/S Grarup Overby 31 6100 Haderslev jesper@bbram.dk Kontaktperson på miljøsagen: Jesper Bram Mobil: 2174 3443 Mail: jesper@bbram.dk
Husdyrbrugets adresse	Sodegade 12, 6100 Haderslev
CVR-nummer	33284837
CHR-nummer	95043
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100009585
Matrikel-nr.	136, Halk Ejerlav, Halk m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Roskammervej 8 Bræråvej 36 Sodegade 19 Grarup Overby 31 Lundingvej 65 Vernsgårdvej 10 Simmerstedvej 208a Hyrup Bygade 7 Kabdrupvej 39 Småkærvej 70 Sodegade 16 Sverdrupvej 23 Sverdrupvej 21 Olufskærvej 45 Kronborgvej 18 Sparlund 40 Grarupvej 25
Biaktiviteter	Biogasanlæg
Ansøgningsskema	201002

Repræsentant

Miljø & Natur Landbrugsrådgivning
Byrumvej 30, 9940 Læsø

CVR 25914562
Jakob Altenborg
jakob@miljoeognatur.dk,
mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Sodegade 12. Det ansøgte omfatter udelukkende en overgang til de stipladsmodellen for slagtesvineproduktionen.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen på Sodegade 12.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 2,8 km nord for sommerhusområdet Hejsager Strand som er de nærmeste byzone i området. Der er ca. 740 m til nærmeste samlede bebyggelse – Hejsager. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 400 m.

Lugtgenerne i forhold til enkelt bolig (nabo), samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der vil således ikke være lugtgener ved naboer udover, hvad der må forventes når man bor på landet.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om en ændring af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt fra staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold	2
Datablad	2
Forord	4
Ikke teknisk resumé	5
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	8
Tidligere godkendelser	8
Biaktiviteter	8
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	8
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	9
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	9
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	9
B.4 Beliggenhed og omgivelser	9
Landskabs og planmæssige forhold	11
B.5 Ammoniakemission	14
Natur	14
B.6 Lugtemission	17
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	18
Støj	18
Rystelser	19
Lys	20
Fluer og skadedyr	20
Støv	20
Øvrige emissioner	21
Transport	21
Egenkontrol	22
Risici og håndtering	22
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	23
Fast affald	25
Døde dyr	25
Spildevandsmængde	26
Energiforbrug	26
Vandforbrug	26
Reststoffer	27
Foder	27
B.9 Valg af BAT	28
B.10 Grænseoverskridende virkninger	29
IE-husdyrbrug	29
C.1 Foranstaltninger ved ophør	29
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management	29

Management	29
BAT energi	31
BAT vand	31
BAT – råvarer	31
Samlet BAT-vurdering	32
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer	32
Miljøkonsekvensrapport	33
E.1-a Udformning, dimensioner mm.	33
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet	33
Vandmiljø	34
Natur	34
Naboer/lugt	34
E.1-c Risiko for ulykker mm.	35
Risici og håndtering	35
Beskrivelse af risikominimering	35
E.1-d Væsentlige alternativer	36
E.2 Ikke teknisk resume	36
E.3 Kompetente ekspert	36
F.1-a Husdyrbrugets placering	36
F.1-b Fysiske karakteristika	36
F.1-c Energibehov og forbrug	36
F.1-d Reststoffer og emissioner	36
F.2 Rimelige alternativer	37
F.3 Referencescenarie	37
F.4	37
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget	38
F.5-b Brugen af naturressourcer	38
F.5-c Emission af forurenende stoffer	38
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø	39
F.5-e Kumulation	39
F.5-f Indvirkning på klimaet	39
F.5-g Anvendte teknologier	39
F.6 Metoder eller beviser	39
F.7 Påtænkte foranstaltninger	39
F.8 Større ulykker og katastrofer	39
F.9 Ikke teknisk resume	40
F.10 Referenceliste	40

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Tidligere godkendelser

- 9. august 2016 – Miljøgodkendelse § 12

Godkendelsen fra 2016 omfatter udvidelse og etablering af luftrensning. Udvidelsen af produktionen er foretaget men der er ikke etableret luftrensning. Denne ansøgning omfatter derfor en ændring fra luftrensning til ingen luftrensning. Derudover er der tale om en overgang til regulering ud fra produktionsareal fremfor antal grise.

Biaktiviteter

Bedriften driver ligeledes et biogasanlæg. Anlægget er særskilt godkendt.

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale om at udvide en eksisterende produktion af slagtesvin. Produktionsarealet udgør samlet 4440 m² nettoareal til grise. Staldene er indrettet med drænede gulve eller med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal.

Nedenstående skema viser nettoarealet.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald 1	Slagtesvin Drænet gulv	292	292	292
Stald 2	Slagtesvin Drænet gulv	169	169	169
Stald 3	Slagtesvin Drænet gulv	145	145	145
Stald 4	Slagtesvin Drænet gulv	298	298	298
Stald 5	Slagtesvin Drænet gulv	337	337	337
Stald 6	Slagtesvin Drænet gulv	112	112	112
Stald 7	Slagtesvin Drænet gulv	410	410	410
Stald 8	Slagtesvin Drænet gulv	274	274	274
Stald 9	Slagtesvin Drænet gulv	593	593	593
Stald 10	Slagtesvin Drænet gulv	814	814	814
Stald 10-1	Slagtesvin Drænet gulv	203	203	
Stald 11	Slagtesvin Delvist spaltegulv	793	793	

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholderne etableres og er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Alle gyllebeholdere er overdækkede.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 10.200 m³, som udgøres af 3 gyllebeholdere. Hertil kommer kapaciteten i gyllekummerne. Det vurderes ud fra normtal 2023, at der under normale forhold produceres ca. 13.800 m³ husdyrgødning på ejendommen, og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på bedriften. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 26.000 slagtesvin.

Alt gylle afsættes til biogasanlæg, hvorfra det returneres til anlæggets gylletanke.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af slagtesvin.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Der er ingen udvidelser i godkendelsen, der udelukkende handler om en overgang til ny regulering, samt fjernelse af vilkår om luftrensning. Derfor er det ikke nødvendigt at vurdere det erhvervsmæssigt nødvendige.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der er ingen anlægsarbejder.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Bedriften driver udover den ansøgte ejendom 17 andre ejendomme med dyrehold. Der er ingen forureningsmæssig eller driftsmæssig sammenhæng mellem ejendomme. Alle ejendomme kan drives uafhængigt af hinanden. Alt bedriftens foder produceres på Grarup Overby 31 og fordeles herfra til de enkelte ejendomme.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	2804 m	Sommerhusområde	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	1192	Hejsager	50 m
Nabobeboelse	64 m	Sodegade 16	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Beskrivelse	Afstandskrav
Enkelt vandindvindingsanlæg	125		25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	1095		50 m
Vandløb	145		15 m
Dræn	Over 15		15 m
Sø	47		15 m
Privat fælles vej/ offentlig vej	24		15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	Over 25		25 m
Beboelse på samme ejendom	10		15 m
Naboskel	9		30 m

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse
Kategori 1 natur	1500	
Kategori 2 natur	4600	Overdrev syd for ejendommen
Kategori 3 natur	410	Overdrev øst for ejendom

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber	x	
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber	x	
Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser	x (delvist)	
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal	x (delvist)	
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Særlige værdifulde landbrugsområder

Retningslinje

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Redegørelse

Landbrugsjord er en begrænset ressource til fødevare- og energiproduktion, og derfor er det vigtigt i videst muligt omfang at sikre den værdifulde landbrugsjord mod anden anvendelse.

Det er derfor Trekantområdets mål at skabe klare rammer for en bæredygtig udvikling af landbrugserhvervet. I den forbindelse skal der skabes den nødvendige balance mellem investeringssikkerhed og udviklingsmuligheder for landbruget over for hensyn til natur, miljø og naboer samt byudvikling.

Det overordnede formål med de særligt værdifulde landbrugsområder (SVL) er derfor at udpege arealer, der fastholdes til landbrugsformål for at sikre produktionen af:

- afgrøder, herunder specialafgrøder under hensyntagen til bl.a. jordbund, arrondering, vanding og klima.
- husdyr under hensyntagen til mulighed for forsyning og afsætning af foder, energi og gødning m.v.

Trekantområdets udgangspunkt er, at de arealer, der i dag bruges til landbrugsformål, er værdifulde. Der er imidlertid en række andre arealinteresser, der har indflydelse på brugen af landbrugsjorden, hvilket bevirker, at landbrugets interesser ikke altid kan vægtes højest.

Ved byerne vil der være en løbende afvejning mellem byernes udviklingsmuligheder og landbrugets investeringssikkerhed. Derfor er det vigtigt at have fokus på de udlagte byudviklingsområder, herunder landsbyer og perspektivområder, som giver et billede af byernes fremtidige udviklingsretning. Der er desuden knyttet en række rekreative interesser til de bynære landbrugsområder, som skal indgå i interesseafvejningen. Ligeledes må vigtige infrastrukturanlæg have en højere prioritet end de enkelte landbrugs udviklingsmuligheder.

Derudover vil der løbende blive indgået aftaler med lodsejere om skovrejsning, etablering af vådområder, opstilling af energianlæg o.a., der kan ændre arealets status fra at være særligt værdifuldt landbrugsområde.

Udpegningen forhindrer ikke, at husdyrproduktioner, der ligger uden for SVL-områder, kan udvide, ligesom at der kan placeres staldanlæg uden for SVL-områder. Desuden vil udpegningen af SVL-områder ikke forhindre at landbrugsarealer kan drives intensivt uden for SVL-områder.

Bevaringsværdige landskaber

Retningslinje

- De bevaringsværdige landskaber skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg.
- Hvor byggeri og anlæg tillades, skal det ske ved, at placering, skala, orientering, farvevalg og arkitektur tilpasses det konkrete landskab. Hermed sikres, at landskabets karakter, herunder de geologiske, kulturhistoriske, oplevelsesmæssige værdier ikke forringes.
- Ændringer i beplantning, terræn og arealanvendelse inden for bevaringsværdige landskaber skal så vidt muligt tilpasses landskabets karakter.
- Større byggerier og anlæg uden for de bevaringsværdige landskaber må ikke forringe de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de bevaringsværdige landskaber. De bevaringsværdige landskaber er vist på ovenstående kort

Redegørelse

Bevaringsværdige landskaber er områder, der er udpeget for at beskytte særligt karakteristiske landskabstræk.

Alle landskaber består i udgangspunktet af geologisk dannede terrænformer og de typer af natur, der naturligt er dannet ovenpå, f.eks. ådalen, søer og moser. Mange års menneskelig påvirkning har ændret udgangspunktet og tilføjet kulturskabte lag som beplantning, bebyggelse og vejstruktur.

Det er den rummelige og visuelle fornemmelse af landskabets enkelte dele, som skaber oplevelsen af landskabet.

Bevaringsværdige landskaber er områder, hvor et eller flere af disse forhold gør landskabet særligt karakteristisk, oplevelsesrigt og værdifuldt. Det kan fx være områder med markante ådale, områder med velbevaret struktur i marker og levende hegn, markante kyststrækninger eller områder med særlige udsigtsforhold.

De bevaringsværdige landskaber er sårbare over for ændringer der påvirker landskabets karaktertræk. Det drejer sig om byggeri og anlæg, men kan også dreje sig om andre ændringer i arealanvendelsen.

Eksempler på byggeri og anlæg der påvirker landskabets karaktertræk er byudvikling, fritliggende bebyggelse, landbrugsbyggeri som stalde, siloer og gylletanke samt tekniske anlæg som vejanlæg, luftledninger, master, vindmøller og solcelleanlæg. Anlæg, der medfører kraftig eller permanent belysning, eller anlæg, der medfører støj kan også påvirke landskaberne væsentligt.

Beplantninger som læhegn, remisser eller egentlig skov kan i nogle tilfælde medvirke til at sløre dominerende byggeri. Omvendt kan beplantninger i andre tilfælde sløre karakteristiske landskabstræk eller udsigter, hvorfor beplantninger og skovrejsningsområder skal placeres med omhu. På samme måde kan eksempelvis reetablering af råstofgrave eller etablering af vådområder medvirke til at sløre eller fremme landskabelige træk. Eksempler på andre ændringer, der kan påvirke landskabets karakter er nedlæggelse af diger, markveje og levende hegn samt etablering af støjvolde.

For at kunne tage mest muligt hensyn til det bevaringsværdige landskab er det vigtigt at belyse de lokale landskabelige forhold nøje, inden der gives tilladelse til ændringer der kan påvirke landskabets karaktertræk. Hvor anlæg og byggeri nødvendigvis skal tillades, er det vigtigt at finde den bedst mulige løsning, såvel arkitektonisk og kulturhistorisk som med hensyn til samspil med landskabet på netop det konkrete sted. Landskabsanalyser og visualiseringer skal i tvivlstilfælde sikre, at der tages de nødvendige landskabelige og arkitektoniske hensyn.

De bevaringsværdige landskaber er desuden sårbare overfor større byggerier og anlæg placeret uden for de udpegede områder. Det skyldes, at større byggerier og anlæg kan være synlige over lang afstand og derved påvirke oplevelsen af de bevaringsværdige landskaber. Graden af påvirkning, og dermed de nødvendige hensyn, afhænger af anlæggenes størrelse og placering i forhold til terræn- og udsigtsforhold. Ved ansøgninger om større byggeri og anlæg, skal det derfor altid undersøges, om projektet kan påvirke de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i bevaringsværdige landskaber uanset afstanden til udpegningen

Større sammenhængende landskaber

Retningslinje

De større sammenhængende landskaber skal som udgangspunkt friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, som slører de visuelle og landskabelige sammenhænge, påvirker landskabernes uforstyrrede karakter og som har konsekvenser for det karakteristiske og oplevelsesrige i nabolandskaberne.

Inden for de større sammenhængende landskaber tillades større byggerier og større tekniske anlæg kun, hvis de ved placering og udformning kan indpasses i landskabet så de ovenstående hensyn varetages.

Redegørelse

Større sammenhængende landskaber er udpeget for at bevare eller forstærke større landskabelige sammenhænge. Inden for større sammenhængende landskaber skal det prioriteres højt at bevare eller styrke landskabernes karakter, herunder graden af uforstyrrelighed.

Større sammenhængende landskaber udpeges, hvor der er større landskabelige sammenhænge. De større sammenhængende landskaber omfatter ofte de bevaringsværdige landskaber og derudover områder med visuelle, geologiske eller kulturhistoriske sammenhænge i tilknytning til disse. De større sammenhængende landskaber har ofte en uforstyrret karakter. Der kan også udpeges områder som binder bevaringsværdige landskaber sammen. Udpegningerne kan derfor også indeholde mindre værdifulde landskaber, som vurderes at have potentiale for at skabe bedre sammenhænge og forbedre landskabets kvalitet.

Større sammenhængende landskaber er sårbare over for større byggerier og større tekniske anlæg. Det kan fx være høje anlæg som master, skorstene og vindmøller som er synlige over store afstande og derfor påvirker landskaberne visuelt. Det kan også være byudvikling eller bygninger med stor højde eller stor volumen, som kan skabe visuelle barrierer, virke dominerende i landskabet eller påvirke oplevelsen af landskabets skala. Ligeledes kan anlæg som feriecentre, lufthavne, større veje og jernbaner samt store solcelleanlæg og råstofudvinding påvirke landskaberne visuelt, ved at skabe barrierer eller ved at dominere området ved deres skala eller karakter.

For at kunne tage mest muligt hensyn til de større sammenhængende landskaber er det vigtigt at belyse de lokale landskabelige forhold, inden der gives tilladelse til ændringer, der kan påvirke de visuelle og landskabelige sammenhænge eller landskabets uforstyrrede karakter.

Hvor større byggeri og større tekniske anlæg nødvendigvis skal tillades, er det vigtigt at finde den bedst mulige løsning i forhold til indpasning i landskabet. Landskabsanalyser og visualiseringer skal i tvivlstilfælde sikre, at der tages de nødvendige landskabelige hensyn.

Vurdering

Projektet omfatter ingen byggeri. Der er derfor ingen ændring i relation til landskabspåvirkningen, og kommuneplanens retningslinjer overholdes. I forhold til en del af stald 10 og stald 11 ligger de indenfor områderne lavbund og økologisk forbindelseslinje. Stalde er etableret og påvirker derfor ikke de udpegede områder yderligere.

Samlet vurdering

Produktionen overholder alle afstandskrav, og etableringen af anlægget er god overensstemmelse med Haderslev Kommunes Kommuneplan.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 9196 kg N/år, hvilket er en stigning på 204 kg N/år i forhold til den tilladte drift og en stigning på 365 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 .	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	2*	0,3*	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 1,5 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,3 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,1	0	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 2 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2

				natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 26,0	Op til 0,3	Nærmeste kategori 3 natur ligger øst for ejendommen i form af en skov. Merdepositionen set i forhold til 8 årsdriften udgør op til 0,3 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrig § 3 natur		Op til 15,3	Op til 0,3	Nærmeste § 3 natur ligger nord for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,3 kg N/ha/år.

* Der er foretaget beregninger til 6 punkter med habitatnatur. Der er forskel på antal andre husdyrbrug og kumulationen er derfor mellem 0 og 3 andre husdyrbrug, hvorfor afskæringskriteriet ligger mellem 0,2-0,7 kg N/ha/år. Der henvises til husdyrgodkendelse.dk for de konkrete beregninger og vurderinger af kumulationen.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø hvor der er potentiale for bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 50 m vest for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 15,3 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,2 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder at der ikke er registreringer i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur. Det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes eventuel tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse til ændringer på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	62160	176976	49344	137614
Ansøgt drift	62160	176976	51948	148454
Forskel	0	0	2604	10840

Som angivet i tabellen er der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen. Der anvendes ugentlig udslusning af gyllen, hvilket reducerer lugten med 20 % i forhold til eksisterende.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel.

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Hejsager Næsvej 135 (enkelt bolig)	0	Ny	509	428	Ja*
Hejsager Strandvej 11 (samlet bebyggelse)	0	Ny	927	743	Ja*
Halk (byzone)	0	Ny	1164	2847	Ja

* Se OML beregning

Sodegade 3 og 18 er ejet af ansøger. Sodegade 20 er matrikuleret ind under landbrugsejendommen Sodegade 16, og er derfor at betragte som en landbrugsejendom.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger.

OML-beregning

Der er vedlagt en OML-beregning der viser overholdelse af geneafstanden til samlet bebyggelse og nærmeste nabo.

I forbindelse med OML-beregningen er der indsat miljøkryds i alle ventilationsafkast. OML-beregningen viser at lugtgenekriterierne ved samlet bebyggelse overholdes. Lugt ved samlet bebyggelse i afstand 739 m og i retning 230 grader udgør så således 7 OU og derfor overholdes lugtgenekriterierne. Nærmeste nabo ligger i en afstand af 407 meter i retning 290 grader, hvor lugt udgør 11 OU og dermed under lugtgenekravet på 15 OU.

Der er vedlagt tabel med beskrivelse af ventilation, kort over målte afstande til naboer samt retninger og OML resultatfilen.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Foderanlæg
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjkloder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Foderanlægget anvendes udelukkende til transport af færdige blandinger. Der er derfor ingen støj af betydning fra anlægget.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende

miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ingen nabobeboelse beliggende ved indkørslen til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor dog at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være vinduer i bygningerne hvorfra der vil være lysudslip.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Evt. udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Der anvendes rovfluer.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af foder. Fodersiloer er monteret med støvcycloner hvilket reducerer støvgenerne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Øvrige emissioner

Udover ovennævnte emissioner vil der være emissioner af NO_x, CO₂ og SO₂. Disse emissioner stammer bl.a. fra afbrændning af fossile brændstoffer til opvarmning og til drift af maskiner. Der vil desuden være svovlforbindelser fra staldene. Det gælder for disse emissioner at udledningerne reguleres af national lovgivning og krav til effektivitet af motorer mm. På landbruget er man naturligt interesseret i at hjælpe klimaet så meget som muligt og derfor holder man sig orienteret om alternative opvarmning metoder og evt. overgang til eldrevne redskaber.

Vurdering

Det vurderes at man på ejendommen overholder de gældende regler på området.

Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af foder	104	104
Transport af smågrise	80	80
Afhentning slagtesvin	110	110
Afhentning af døde dyr	52	52
Biogasanlæg	325	325
Udbringning husdyrgødning - gylle	446	520
Affald	52	52
Transporter i alt	1169	1243

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen med adgang fra den offentlige vej Sodegade. Langs med Sodegade findes en andre beboelser.

Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en mindre stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 6-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *"Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af fytase
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uønsketmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpepestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er ingen olietanke på ejendommen.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.

- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagingsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevarings-sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemi-kalieaffald:						
Spildolie	-	-	-	-	13.02.08	06.01
Olietromle	-	-	-	-	15.01.04	56.20
Blyakkumulatorer	-	-	Kommunal modtagestation	ingen	16.06.01	05.99
Tørbatterier – NiCd		-	Kommunal modtagestation	25	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		-	Kommunal modtagestation	ingen	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap/plast)	Container	Flemming Poulsen		500 kg	15.01.01	50.00
Bigbags af PE-plast	Container	Flemming Poulsen		300 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Flemming Poulsen	Kommunal modtagestation	100	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Flemming Poulsen		Varierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Haderslev Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads ved gyllebeholderne.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Der opbevares ingen olie på ejendommen.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Rense-foranstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1400 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	200 m ³	Offentlig kloak	

Beskrivelse af spildevandstilledning

1400 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand ledes til kloak.

Tagvandet afledes til dræn.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	250.000 kwh	350.000 kwh
Opvarmning	Halmfyr	Halmfyr

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er elforbruget ca. 12,5 kWh pr. slagtesvin. Forbruget for en tilsvarende produktion jf. normtal for 26.000 slagtesvin vil være på ca. 325.000 kWh.

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr. Stigningen i elforbruget skyldes udelukkende anvendelse af gyllekøling.

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vurdering

Elforbruget forventes at ligge omkring normforbruget. Det er sandsynligt at forbruget bliver lavere end normforbruget, da der ikke anvendes ressourcer på fodertilberedning på ejendommen.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	13000 m ³	13000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	1400 m ³	1400 m ³

Vandforbruget er vurderet ud fra faktisk forbrug.

Bedriften forsynes med vand fra egen boring. Der forventes en ingen stigning af vandforbruget i forbindelse med godkendelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget forventes at ligge omkring normforbruget.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor, kvælstof og zink. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes tørfoder. Foder leveres i indendørs siloer. Der fodres 4 gange dagligt.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Haderslev Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Stald 11 er med delvist spaltegulve med 25-49 % fast gulv. Der etableres gyllekøling i stald 10 og 11.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	8743	455	9198
Faktisk emission Kg N/år	8741	455	9196
Forskel Kg N/år			2
BAT krav overholdt			Ja

Gyllekøling

Ammoniakreduktionen er projekteret til 30 %.

Den nødvendige specifikke kølekapacitet kan beregnes ud fra formlen:

$$0,85 \cdot x - 0,004 \cdot x^2 = \text{ammoniakreduktionsprocent}$$

30 % reduktion giver en specifik køleeffekt på 44,7 w/m².

Den årlige køleydelse kan derfor beregnes til

$$44,7 \text{ w/m}^2 \cdot 1573 \text{ m}^2 \text{ gyllekanaler} \cdot 8760 \text{ timer} / 1000 \text{ w/kw} = 615.943 \text{ kwh.}$$

Der er 555 m² gyllekanaler i stald 11 og 814 m² gyllekanaler i stald 10 og 203 m² i stald 10-1

Vurdering

Ejendommen lever op til BAT kravene.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug, da der er over 2000 stipladser til slagtesvin på ejendommen.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Oliekanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylloudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring

Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt, Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal
Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger
Staldene er løbende renoveret. Det vurderes staldene har en restlevetid på ca. 25 år, mens stald 11 er nybygget og vurderes at have en restlevetid på 35 år.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorisonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde

Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

Se vedhæftede bilag.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes så vidt muligt energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Der opbevares ingen korn på ejendommen.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Ventilation:

Der er undertryksventilation i alle stalde. Der er separat frekvens styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.

- Daglig regulering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Slagtesvinene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- gylleforsuring
- luftrensning

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og det er vurderet at øvrige alternativer medfører en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grund-plan ca.	Bygnings-højde ca.	Tag-hældning	Bygningsmateriale r/farver	Anvendelse
Stald 1	358 m ²	10 m	30	Pudset hvid, gråt tag	Slagtesvin
Stald 2	224 m ²	8 m	30	Gule sten, gråt tag	Slagtesvin
Stald 3	164 m ²	10 m	30	Pudset hvid, gråt tag	Slagtesvin
Stald 4	370 m ²	10 m	30	Pudset hvid, gråt tag	Slagtesvin
Stald 5	438 m ²	7 m	25	Pudset hvid, gråt tag	Slagtesvin
Stald 6	138 m ²	8 m	25	Pudset hvid, gråt tag	Slagtesvin
Stald 7	509 m ²	8 m	30	Gule sten, gråt tag	Slagtesvin
Stald 8	341 m ²	7 m	25	Pudset hvid, gråt tag	Slagtesvin
Stald 9	717 m ²	6 m	20	Pudset hvid, gråt tag	Slagtesvin
Stald 10	1314 m ²	6 m	20	Pudset hvid, gråt tag	Slagtesvin
Stald 11	1021 m ²	6,5 m	20	Pudset hvid, gråt tag	Slagtesvin
Gylletank	874 m ²	8 m		Elementer. Grå overdækning	Gylle
Gylletank	1099 m ²	8 m		Elementer. Grå overdækning	Gylle
Gylletank	300 m ²	8 m		Elementer. Grå overdækning	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildes den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er andre bedrifter indenfor en afstand der medfører kumulationen, og kumulationen er derfor vurderet, men har ikke ført til ændringer i konklusionerne.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der er ikke andre produktioner beliggende indenfor ovennævnte afstande.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpepestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er ingen olietanke på ejendommen.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderne bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsurening ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med særlige landskabelige interesser.
- Staldsystemerne i stald 11 er med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der etableres gyllekøling i stald 10 og 11.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

Der foretages ingen udvidelser og der er derfor ingen alternativer.

Der er ligeledes vurderet på alternativer til ammoniakreduktion. Der er dog valgt at anvende gyllekøling og derfor er det ikke relevant med alternativer.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. Der er derfor tale om en godkendelse af referencescenariet.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er opført i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor at så længe sårbarhederne i forhold til ammoniak overholdes vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagasserne kommer fra Danmark eller fra Polen.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør være gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område med særlige landskabelige værdier men udenfor kulturarv.

I forhold til landskabsvurderingerne henvises der til afsnit B.4 hvor placeringen er vurderet i forhold til landskabet og kommuneplanens retningslinjer.

Det vurderes at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

Der er ingen anlægsfase.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området. Særligt ikke taget i betragtning at gyllekølingen reducerer udledningen af ammoniak og lugt markant.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Der er indført miljøledelse på husdyrbruget og som en naturlig del heraf sker der en løbende monitoring af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv og gyllekøling for at reducere ammoniakfordampningen fra ejendommen. Derudover anvendes der ugentligt udsugning af gylle i stalde med drænet gulv for at reducere emissionen af lugt fra staldene.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Den største risiko for større skade på miljøet vurderes at være brud på gylletank. I den forbindelse vil en større mængde gylle kunne forurene vandmiljøet. Derfor er der i beredskabsplanen beskrevet hvordan der skal foretages opdæmninger. Risikoen for brud på gyllebeholder vurderes at være meget lille. Gyllebeholderne kontrolleres således hvert 10. år for holdbarhed og stand, og der foretages årlig inspektion af ejer der kan være med til at sikre at evt. brud bliver identificeret inden et egentligt kollaps af tanken.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkærne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion"

Sven G. Sommer et al. Aktuell videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion